

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2023

Dnro Tukes 703/00.01.03/2024

Sisällysluettelo

1	Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintakertomus 2023.....	4
1.1	Johdon katsaus	4
1.2	Tuloksellisuus.....	5
1.2.1	Käytämme tietoa vaikuttavuuden kasvattamiseen	5
1.2.2	Edistämme vastuullista toimintaa.....	7
1.2.3	Olemme asiakaslähtöisiä.....	8
1.2.4	Toimimme valmentavasti	10
1.2.5	Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti	10
1.2.6	Tuloksellisuuden indikaattorit ja mittarit.....	12
1.3	Vaikuttavuus	12
1.4	Toiminnallinen tehokkuus	13
1.4.1	Toiminnan tuottavuus	13
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus	15
1.4.3	Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat	16
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta.....	18
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	18
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	20
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	23
1.6.1	Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti	23
1.6.2	Tukesin henkilöstöä koskevia tunnuslukuja	24
1.7	Tilinpäätösanalyysi	26
1.7.1	Rahoituksen rakenne.....	26
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	27
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	29
1.7.4	Tase	30
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	31
1.9	Arviointien tulokset	32
1.10	Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	33
2	Talousarvion toteumalaskelma	35
3	Tuotto- ja kululaskelma	38
4	Tase	39
5	Liitetiedot	41
6	Allekirjoitus	52

Taulukkohakemisto

Taulukko 1 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	12
Taulukko 2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	12
Taulukko 3 Tuottavuus.....	13
Taulukko 4 Taloudellisuus.....	15
Taulukko 5 Henkilötyövuosien ja kustannusten jakautuminen ydinprosesseille.....	16
Taulukko 6 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, yhteenveto.....	16
Taulukko 7 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet	17
Taulukko 8 Suoritteiden määrä suurimmissa suoriteryhmissä	18
Taulukko 9 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	24
Taulukko 10 Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnuslukuja	24
Taulukko 11 Työvoimakustannukset	25
Taulukko 12 Työhyvinvointi.....	25
Taulukko 13 Osaaminen.....	25
Taulukko 14 Kokonaisrahoitus	26
Taulukko 15 Nettotutetut tulot suoriteryhmittäin	27
Taulukko 16 Tulomomentin 12.32.20 tulot suoriteryhmittäin	28

1 Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintakertomus 2023

1.1 Johdon katsaus

Tukes toimi aktiivisesti turvallisuuden ja vaatimuksenmukaisuuden edistämiseksi toimialoillaan. Vuoden aikana Tukes toteutti useita valvonta- ja viestintähankkeita ja kehitti asiakaspalveluprosessejaan. Uusien tehtävien ja valtion talousarviossa myönnetyn lisärahoituksen myötä Tukesin henkilömäärä kasvoi jonkin verran. Asiakastyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla. Asiakkaat antoivat hyvää palautetta erityisesti Tukesin kanssa tehdystä yhteistyöstä ja asiantuntemuksesta. Kansalaisten luottamusta mittaavassa Luottamus&Maine-tutkimuksessa Tukes sijoittui edelleen hyvämaineisimpien valtionhallinnon organisaatioiden joukkoon.

Laajat maailman- ja Euroopan laajuiset muutokset heijastuvat yhä nopeammin ja voimakkaammin Tukesin toimintaan ja valvontakenttään esimerkiksi kaupankäyntiin, palvelutarjontaan sekä teollisuuteen. Teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaation eteneminen, energia-alan murros sekä yritysten liiketoimintamallien ja kaupankäynnin tapojen muutokset muuttavat turvallisuusriskejä.

Vuonna 2023 sähköpulan uhka ja sähkön voimakas hinnannousu aiheuttivat uudenlaisia turvallisuusuhkia, joita Tukes ennakoி ja pyrki viestinnällä ja valvontatoimilla rajoittamaan. Suomen ja Viron välisen kaasuputken vaurioituminen aiheutti myös valvonta- ja seurantatoimia Tukesissa.

EU:n kyberturvallisuussäännösten (mm. NIS2- ja CER-direktiivit) toimeenpano tuo uusia valvontatehtäviä Tukesille. Myös EU:n akkuasetuksen toimeenpano laajentaa Tukesin tehtäviä. Tukes osallistui kansallisten säännösten valmisteluun yhdessä vastuuministeriöiden kanssa. Uusia tehtäviä toivat myös vuonna 2023 voimaan tulleet kaivoslain muutos sekä lakimuutokset, joilla toimeenpantiin EU:n juomavesidirektiivi.

Tukes lisää toimintansa vaikuttavuutta painottamalla tiedon monipuoliseen hyödyntämiseen päätöksenteossa sekä valvonnan ja viestinnän suuntaamisessa. Tiedolla vaikuttaminen ja asiakaspalvelut ovat Tukesin uudistuneen strategian mukaiset ydinprosessit. Tukes tehosti strategian toimeenpanoa nimeämällä ydinprosessien kehittämiseen vastuuhenkilöt, tietojohtamisen päällikön ja asiakaskokemuspäällikön.

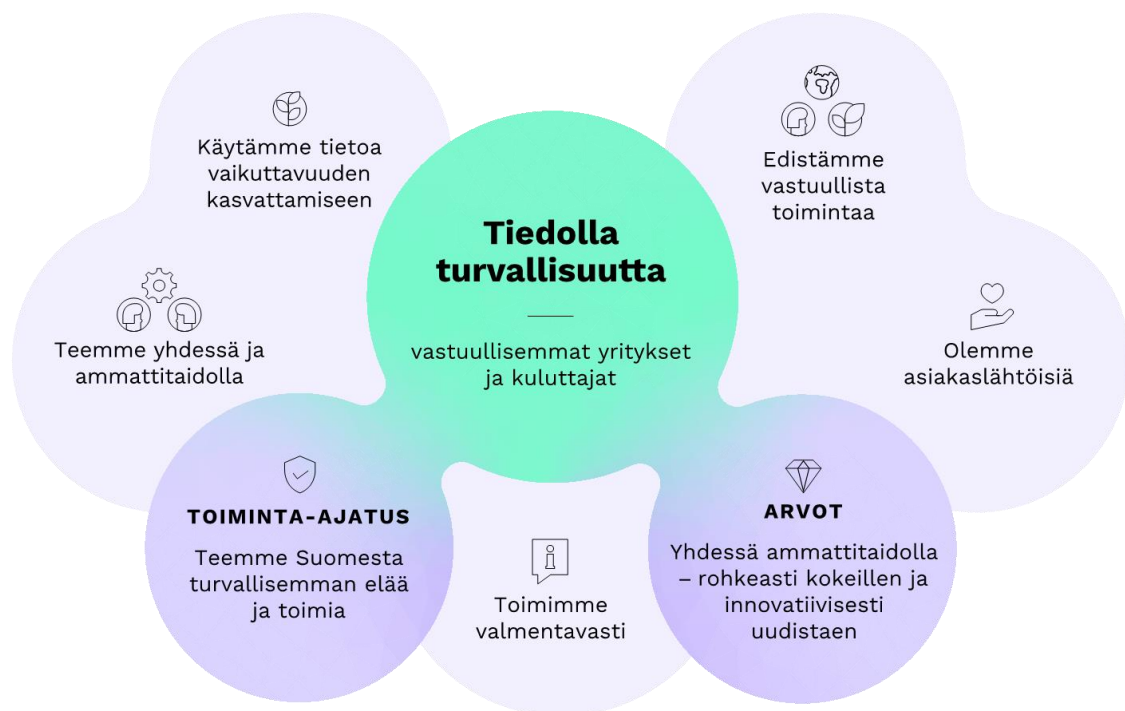
Tukesin palveluiden digitalisointi ja tietojärjestelmien uudistaminen eteni kahden laajan hankkeen käynnistämällä. Markkina-valvonnan tietojärjestelmä Manta on suunniteltu viranomaisten yhteiseen käyttöön ja tiedon analysointiin perustuvaksi kokonaisuudeksi. Toiminnanohjausjärjestelmä Unto puolestaan tulee tehostamaan ja sujuvoittamaan FINASin akkreditointipalveluita. Hankkeiden on tarkoitus valmistua vuoden 2024 aikana.

Viranomaisten yhteiskäyttöisten tietojärjestelmien kehittämistä vaikeuttivat lainsäädännön puutteet, joiden vuoksi Tukes joutui keskeyttämään yhdessä Säteilyturvakeskuksen kanssa valmistellun hankkeen selvitysvaiheen jälkeen. Mahdollisista lainsäädännön muutostarpeista Tukes käynnisti keskustelun työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

1.2 Tuloksellisuus

Tukesin keskeisenä tehtävänä on turvallisuuden ja luotettavuuden valvonta ja edistäminen. Tukes toimii yhteiskunnan ja valtiontalouden kannalta merkittävillä toimialoilla, kuten kemian ala, kaivostoiminta, sähköala ja kuluttajakaupan ala.

Tukesin toiminnan tuloksellisuutta tarkastellaan vuoden 2023 alusta voimassa olleen strategian painopistealuiden mukaisesti.

Kuva 1. Yhteenveto Tukesin uudistetusta missiosta, visiosta ja strategisista painopisteistä

1.2.1 Käytämme tietoa vaikuttavuuden kasvattamiseen

Tukes käynnisti tiedon hyödyntämisen hankkeita

Tukesin tietojen monipuolinen hyödyntäminen oli vahvasti esillä toiminnassa. Strategian toimeenpanotyössä määriteltiin tiedolla vaikuttaminen yhdeksi Tukesin ydinprosessiksi. Tiedon hyödyntämistä edistämään Tukes käynnisti kehitys- ja koordinoitihankkeen ja nimitti sitä johtamaan tietojohdamisen päällikön. Tietojen hyödyntämiseksi toteutettiin useita hankkeita, mm. valvontatiedon sekä henkilöstö- ja taloustiedon tehokkaammaksi käyttämiseksi. Vuoden lopulla järjestettiin SunTukes Tieto -kehittämispäivä, jossa esiteltiin erilaisia tiedon hyödyntämisen toteutuksia.

Tukes hyödynsi valvonnasta, eri rekistereistä, onnettomuusselvityksistä- ja kirjauksista sekä webropol-kyselyistä saatua tietoa kuluttajapalveluiden valvonnan kohdentamisessa sekä laati niihin perustuvan pitkän ajan valvontasuunnitelman, jossa painotetaan eri valvontakeinoja sektorikohtaisesti.

Tukes laati ja julkaisi valvonta- ja onnettomuustietojen analysointiin perustuvan raportin ratsastusonnettomuuksista ja niiden valvonnasta.

Tukes aloitti laajemman rekisteritietojen hyödyntämisen markkinavalvonnan kohdentamisessa ja toiminnanharjoittajien neuvonnassa. Rekisteritietojen tilastointia kehitettiin mm. KemiDigin tietojen osalta.

Tukes tuotti ja julkaisi tietoa päätöksentekijöille, elinkeinoelämälle ja kansalaisille

Tukes lisäsi valvonnan vaikuttavuutta suunnitelmallisella viestinnällä ja viestintäteemoilla. Tukes huolehti verkkosivuilla olevien tietojen ajantasaisuudesta ja täsmensi sivustojen sisältöä asiakkaiden yhteydenottojen ja usein toistuvien kysymysten perusteella. Tukes esimerkiksi lisäsi ohjeistusta nestekaasulaitteistojen sähköisen asioinnin käytöstä sekä määräraikaistarkastusten teettämisestä.

Tukes valmisteli useita oppaita toiminnanharjoittajille lainsäädännön soveltamisesta, osa oppaista laadittiin yhdessä alan järjestöjen kanssa. Esimerkiksi kuluttajapalveluiden tarjoajille Tukes valmisteli kymmenkunta ohjetta turvallisuuden varmistamiseksi ja edistämiseksi. Kuluttajille julkaistiin uudistettu Kodin sähköturvallisuus -opas ja viranomaisille ja toiminnanharjoittajille oppaat mm. desinfioivien juomavesikemikaalien hyväksymistilanteesta sekä eläinperäisten elintarvikkeiden alkutuotannossa käytettävistä biosideistä ja sääntelyn rajapinnoista. Lisäksi Tukes valmisteli vedyn turvallista valmistusta, siirtoa, jakelua ja käyttöä koskevaa opasta yhteistyössä toimialan edustajien kanssa. Opas julkaistaan alkuvuodesta 2024. Lisäksi Tukes julkaisi yhdessä Sukeltajaliitto ry:n kanssa toimintaohjeen laitesukelluspalveluiden turvallisuuteen.

Tukes julkaisi kahden vakavan teollisuusonnettomuuden tutkinnot: kemikaalijätteiden kierrätyslaitoksella sattuneen kuolemaan johtaneen onnettomuuden sekä muuntajatehtaan suurpalon tutkintaraportit. Onnettomuuksien taustalta löytyi useita puutteita yritysten kemikaali- ja prosessiturvallisuuteen liittyvissä menettelyissä.

Tukes julkaisi malminetsinnän ja kaivosasioiden ajankohtaiskatsauksen vuodelta 2022. Kaivostoiminnan investoinnit pysyivät korkeina ja malminetsintä kasvoi. Malminetsintää vauhditti erityisesti vihreään siirtymään liittyvien hankkeiden määrä. Louhinnasta Tukesille raportoi 22 yhtiötä 44 kaivokselta ja malminetsinnästä yhteensä 54 yhtiötä.

Tukes valmisteli kattavan muistion kuluttajapalveluita koskevan lainsäädännön kehittämiseksi TEM:lle pohjautuen usean vuoden aikana koostettuun tietoon kuluttajaturvallisuuslain käytännön soveltamisessa esille tulleisiin seikkoihin.

Tukes hyödynsi tietoa teollisuusvalvonnan vaikuttavuuden kasvattamiseksi

Tukes myönsi kemikaaliturvallisuusluvan biotehtaalte ja tiedotti uuden suuronnettomuusvaarallisen kohteen luvasta ja toimintaan liittyvien onnettomuusriskien hallinnasta.

Vuonna 2023 Suomen ja Viron välinen maakaasuputki vaurioitui vakavasti. Putkiyhteys on toistaiseksi poissa käytöstä, ja rikostutkinta asiassa on kesken. Tukes valvoo toiminnanharjoittajan selvityksiä ja suunnitelmia vaurioalueen korjaamiseksi. Tukes

myönsi muutosluvan LNG-alukselta tapahtuvaan laivalastaukseen, joka mahdollistaa nesteytetyn maakaasun purkamisen ja siirtämisen pienemmillä aluksilla tarvittaviin käyttökohteisiin.

Tukes myönsi kuumasinkityslaitokselle AVI:n kanssa yhteensovitetun ympäristö- ja kemikaaliturvallisuusluvan. Lupa oli ensimmäinen AVI:n ja Tukesin yhteensovittama lupa-asia. Virastot tiedottivat lupien yhteensovittamista koskevista kokemuksista sekä yhteensovittamista koskevien menettelyjen kehittämistarpeista.

Lakisääteisen tarkastusjärjestelmän toimivuus ja turvallisuuden kannalta tärkeiden laitteiden ja laitteistojen huolto ja kunnossapito on Tukesin valvonnassa tunnistettu merkittäväksi ongelma-alueeksi. Tukesin hyväksymät tarkastuslaitokset, valtuutetut laitokset ja valtuutetut tarkastajat tekivät yhteensä noin 110 000 tarkastusta. Tarkastushavaintojen perusteella laitteiden omistajilla tai haltijoilla ei aina ole riittävästi tietoa lakisääteisistä tarkastusvaatimuksista ja tarkastusväleistä. Tukes on tehostanut tarkastusjärjestelmän toimivuuden valvontaa ja tiedottaa vuosittain yhteenvetotietoa tarkastusmääristä sekä tarkastushavainnoista.

Tukes kohdisti valvontaa erityisesti prosessiturvallisuuden kannalta kriittisten laitteiden tunnistamiseen ja kunnossapitoon. Valvontahavaintojen perusteella turvallisuuskriittisten laitteiden tunnistuksessa ja niiden määrittelyssä on hajontaa.

Tukes toteutti useita valvontaprojekteja, kuten autoklaaveihin, lämpölaitoksiin ja aurinkosähköjärjestelmiin kohdistuvia, julkaisi projektien tulokset ja käsitteli niitä sidosryhmien kanssa. Aurinkosähköjärjestelmien asennusten turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta koskevassa valvontaprojektissa havaittiin, että järjestelmien asennuksia tehdään osin ammattitaidottomasti ja huolimattomasti, valmistajan asennusohjeita ei aina noudateta, johtojärjestelmiä asennetaan virheellisesti ja käyttöönottotarkastukset on tehty puutteellisesti.

1.2.2 Edistämme vastuullista toimintaa

Tukesin vastuullisuustyön perustana ovat YK:n kestävä kehityksen tavoitteet, joista on johdettu Tukesin vastuullisuustyötä ohjaavat suuntaviivat. Vastuullisuustyön pääpaino on kädenjäljen kasvattamisessa, eli toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kasvattamisessa. Tukes tarkastelee myös avoimesti jalanjälkeään sekä kehittämisen kohteitaan. Tukes julkaisi toisen vastuullisuusraporttinsa huhtikuussa 2023.

Tukesin suurimmat ympäristöpäästöt tulevat toimitiloista, hankinnoista ja matkustamisesta. Tukes liittyi WWF Green Office -ympäristöjärjestelmään ja sitoutui pienentämään toimintansa jalanjälkeä. Tukes sai suurimmissa toimipisteissään Helsingissä ja Tampereella Green Office -sertifikaatin. Tukesin ensimmäinen ympäristöohjelma julkaistiin vuoden 2023 alussa. Se sisältää konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä, joiden avulla kasvatetaan toiminnan ympäristövastuuta.

Tukes toteutti pilottiprojektin, jossa selvitettiin prosessilaitosten vastuullisuutta osana valvontakäyntejä. Tulosten perusteella vastuullisuus oli keskeisessä asemassa kaikissa pilottiin osallistuneissa yrityksissä. Vastuullisuuden osa-alueista korostui erityisesti ympäristövastuu, ilmastonmuutos, luonnonvarojen niukkuus ja ihmisoikeudet.

Jätekemikaalien asianmukaisesta käsittelystä ja luonnonilmiöihin varautumisesta ei yrityksissä vaikuttanut olevan riittävästi tietoa, joten Tukes tulee jatkossa keskittymään näihin teemoihin. Toimintamallin kehittämistä jatketaan vuonna 2024.

Tukes selvitti määräaikaistarkastusten yhteydessä suuronnettomuusvaarallisten laitosten varautumista turvauhkiin. Kohteet tiedostavat turvallisuuden koostuvan fyysisestä ja kyberulottuvuudesta.

Markkinavalvonnassa velvoittavien päätösten tarve väheni. Keskeisenä syynä oli markkinavalvonta-asetuksen mukainen menettelytapa, jossa suositetaan yrityksen vapaaehtoisia toimia, kun havaitaan vaarallisia tai vaatimustenvastaisia tuotteita. Usean markkinavalvontaviranomaisen yhteisen Vaaralliset tuotteet.fi -sivuston kävijämäärä on vakiintunut (5 000 – 15 000 käyntiä/kk), ja esimerkiksi yritykset ja tiedotusvälineet käyttävät sitä lähteenään.

Tukes ja Suomen ympäristökeskus (Syke) toteuttivat Varhaiskasvatuksen tuotehankinnat ja kemikaalit (VARKE) -hankkeen, jossa selvitettiin, kuinka kaupunkien ja kuntien rakentamiseen liittyvissä hankinnoissa huomioidaan kemikaalit. Hankkeessa tarkasteltiin sekä rakennusmateriaaleja että varhaiskasvatusympäristön, eli päiväkotien ja koulujen, tuote- ja palveluhankintoja.

Tukes kehitti Suomen ympäristökeskuksen ja Maanmittauslaitoksen kanssa karttapalvelun kosteikkoalueista. Palvelu tarjoaa metsästäjille mahdollisuuden varmistaa, etteivät käytä lainsäädännön vastaisesti lyijyhauleja kosteikkoalueilla ammuttaessa.

Tukes laati kestävän kasvinsuojelun kansallisen toimintaohjelman (NAPIII) yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Ohjelman tavoitteena on vähentää kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvia riskejä ihmisen terveyteen ja ympäristöön sekä ohjata käyttämään integroidun kasvinsuojelun menetelmiä.

Tukes otti käyttöön järjestelmän ilmoittajansuojelulain mukaisten ilmoitusten käsittelemiseksi. Ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan kuuluvia ulkoisia ilmoituksia, joissa Tukes on toimivaltainen viranomainen, vastaanotettiin 18 kappaletta. Suuri osa ulkoisista ilmoituksista vastaanotettiin Tukesin omien ilmoituskanavien kautta ja asiantuntijat tunnistivat ilmoittajansuojelun edellytysten täyttyvän. Myös oikeuskanslerinviraston ylläpitämän keskitetyn ilmoituskanavan kautta vastaanotettiin ulkoisia ilmoituksia.

1.2.3 Olemme asiakaslähtöisiä

Tukes paransi asiakirjojensa asiakaslähtöisyyttä oikeusmuotoilun keinoin. Projektiin osallistui Tukesin asiakkaita, ja sen lopputuotoksena Tukes teki ohjeen asiakaslähtöisten asiakirjojen laatimiseen.

Tukeslaisille järjestettiin työpaja asiakkaiden neuvonnan ja ohjauksen hyvistä käytännöistä sekä asiakirjojen muotoilusta.

Kysymys-, vastaus- ja palautejärjestelmän (Kyvapa) kehittäminen jatkui. Palvelun kautta Tukes vastasi yhteensä 3 054 asiakkailta tulleeeseen kysymykseen tai palautteeseen.

Asiakkailta saapuneiden kysymysten perusteella Tukes kehitti verkkosivujen ja sosiaalisen median sisältöjä.

Tukes kokeili tekoälyn hyödyntämistä asiakkaiden neuvonnassa verkkosivuillaan keskustelevalla chatbotilla. Botti oli koulutettu vastaamaan kodin kemikaali- ja tuotekysymyksiin, ja se oli käytössä Tukes.fissä syyskuusta joulukuuhun 2023. Botti ei toiminut neuvontatarkoituksessa odotetulla tavalla. Asiakkaiden kysymykset ovat niin monimuotoisia, että ilman generatiivista tekoälyä botti ei pysty niihin vastaamaan. Myös viestimäärä jäi vaatimattomalle tasolle.

Tukes uudisti onnettomuustiedon esittämistä Tukes.fissä. Tukes julkaisee tietoa Suomessa sattuneista onnettomuuksista ja tapaturmista, jotta yritykset, työntekijät ja kuluttajat voivat paremmin tunnistaa ja hallita omaan toimintaansa liittyviä riskejä. Yksittäisten tapauskuvausten sijaan Tukes julkaisee jatkossa ns. ”tyyppitapauksia” sekä yhteenvetoja tyyppisten tapausten syistä.

Strategian uudistumisen myötä tuli tarve uudistaa myös Tukesin ilmettä – uusi ilme viestii modernista turvallisuusviranomaisesta.

Tukes laati Tunnen tuotteeni -alustalle selkokieliä ohjekortteja kosmetiikkalainsäädännön vaatimuksista toiminnanharjoittajille. Tulevina vuosina vastaavanlaista selkokielistä ohjeistusta laaditaan myös muille toimialoille.

Tukes osallistui aktiivisesti valtionhallinnon asiakkuusverkoston toimintaan. Verkoston tarkoitus on vertaistuen ja hyvien käytäntöjen jakaminen, vaikuttavuuden edistäminen sekä yhteisten ja yhtenäisten toimintatapojen edistäminen.

Tukes käynnisti asiakaslähtöisyyden kehittämisen hankkeen rekrytoimalla asiakaskokemuspäällikön.

Tukes kehitti yhteistyössä ohjeita, toimintatapoja ja järjestelmiä asiakkaiden neuvomiseksi ja sujuvan palvelun varmistamiseksi

Tukes uudisti toimintamallin, joka koskee suuronnettomuusvaarallisten laitosten ja muiden Tukesin kemikaaliturvallisuusluvalla toimivien kohteiden valvontaa ja määräaikaistarkastusten toteuttamista. Projektin tuloksena Tukes julkaisi verkkosivuillaan prosessiturvallisuuden arviointityökalun yrityksille sekä uudisti ja yhtenäisti Tukesin prosessilaitosten määräaikaistarkastuksia koskevia menettelyjä. Tukes järjesti koulutusta prosessiturvallisuuden johtamisesta sekä henkilöstölle että valvontakohteille. Valvontakohteille tarkoitetut aineistot on julkaistu myös Tukesin eTentti-tutkintojärjestelmässä ja avoimessa oppimisympäristössä. Valvontamallin uudistaminen perustuu prosessiturvallisuutta koskevaan uuteen tutkimukseen ja vakavista teollisuusonnettomuuksista oppimiseen.

Markkinavalvonnassa Tukes virtaviivaisti reaktiivisen valvonnan prosesseja hyödyntämällä edellisenä vuonna perustettua Fast Track -tiimiä. Tiimi sujuvoittaa selkeimpien valvontatapausten käsittelyä ja vapauttaa resursseja haasteellisempien tapausten käsittelyyn.

1.2.4 Toimimme valmentavasti

Tukes toteutti valmentavaa valvontaa ja kehittää sitä jatkuvasti. Asiakastutkimuksen mukaan palaute valvontatavasta on ollut positiivista. Tukes on edistänyt turvallisuuskulttuurin muutosta erityisesti kuluttajapalveluiden palveluntarjoajissa ja järjestöissä. Parhaiten turvallisuuskulttuurin muutos näkyy palveluntarjoajien omaaloitteisessa turvallisuuden kehittämisessä.

Tukes järjesti useita webinaareja toiminnanharjoittajille säädösten soveltamiseen liittyen. Webinaarit mahdollistivat helpon osallistumisen, ja jokainen tilaisuus keräsikin useita satoja kuulijoita. Palaute webinaareista oli erittäin hyvää. Tukeslaiset olivat kouluttajina myös usean eri koulutuslaitoksen tilaisuuksissa. Tukes toteutti kasvinsuojeluaineriiskujen testaajille virtuaalikoulutuksen, joka mahdollistaa saavutettavan, yhdenmukaisen, ajantasaisen ja laadukkaan koulutuksen kaikille riiskuntestaajille eri puolilla maata.

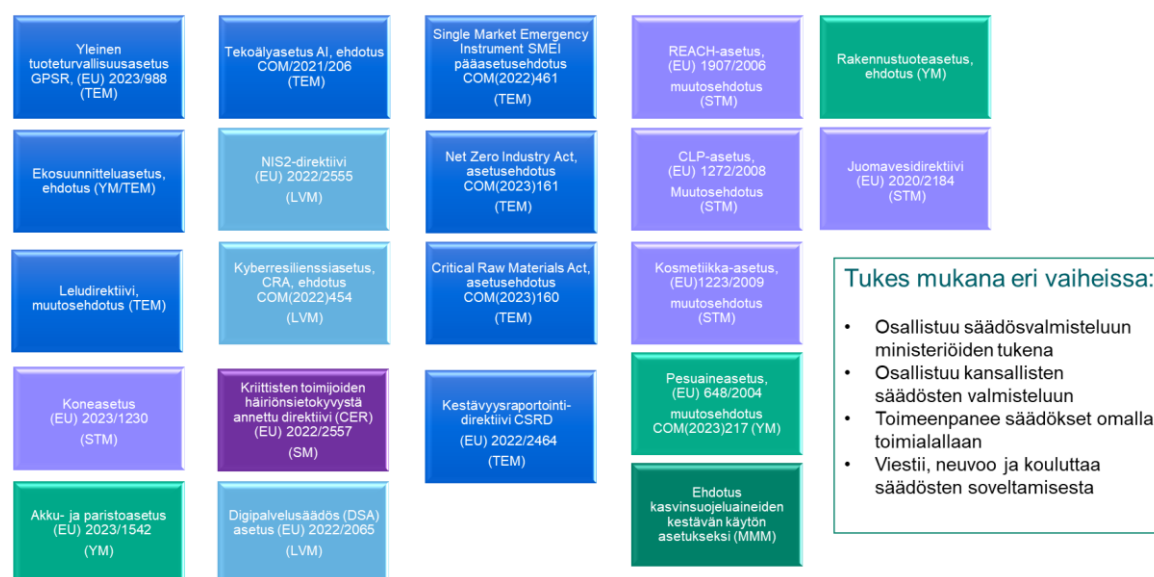
Kuluttajille suunnatulla Lue ne ohjeet -kampanjalla Tukes muistutti erilaisten laitteiden ja kemikaalien käyttöohjeiden tuntemisen tärkeyttä turvallisen käytön varmistamiseksi ja kannusti ihmisiä ajattelemaan arkipäivän valintojaan ja toimintatapojaan.

Tukes kehitti lapsille suunnattua turvallisuusviestintää Tuke-hahmon avulla. Tuke astui julkisuuteen loppuvuonna ja lähtee vauhdilla liikkeelle vuonna 2024 suunnaten lapsille tarkoitettuihin tapahtumiin, päiväkoteihin ja kouluihin. Tavoitteena on Tuken avulla kasvattaa turvallisuustietoisia aikuisia.

1.2.5 Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti

Tukes osallistui säädöshankkeisiin yhdessä ministeriöiden kanssa

Tukes tuki ministeriöitä useissa kansallisen ja EU-lainsäädännön valmistelu- ja toimeenpanohankkeissa. Ministeriöiltä saadun palautteen mukaan Tukesin osallistumista pidetään erittäin tarpeellisena.

Kuva 2. Yhteenveto EU-säädöshankkeista, jotka koskevat Tukesin tehtäviä

Tukes toi työ- ja elinkeinoministeriön tietoon havaitsemiaan lainsäädännön kehittämistarpeita, jotka koskivat mm. viranomaisten yhteiskäyttöisiä tietojärjestelmiä sekä kahden hallinto-oikeuden ratkaisun perusteella todettua tarvetta säätää sähköturvallisuustutkintoja koskevasta muutoksenhakuoikeudesta.

Tukes vahvisti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa

Tukes teki aktiivista yhteistyötä EU:n jäsenvaltioiden, pohjoismaisten viranomaisten ja muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa. Tukesin asiantuntijat osallistuivat EU:n työryhmien, komiteoiden, verkostojen ja asiantuntijaryhmien toimintaan erityisesti tuotevalvonnan ja kemikaalilainsäädännön alueella. Yhteensä Tukesilla oli edustaja noin sadassa tällaisessa ryhmässä. Tukes toimi aktiivisesti mm. pohjoismaisessa kemikaaliyhteistyössä ja otti hoitaakseen pohjoismaisen kemikaali-, ympäristö- ja terveystyöryhmän (NKE) koordinaattorin kiertävän tehtävän. Lisäksi Tukes on ollut vaikuttamassa standardien sisältöön priorisoiduilla alueilla.

Tukes osallistui aktiivisesti ministeriöiden ohjaamaan neuvottelukuntatyöhön. Keskeisiä yhteistyön foorumeita ovat mm. turvallisuustekniikan neuvottelukunta (TENK) ja kemikaalineuvottelukunta (KENK) jaostoineen sekä kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunta (KTNK).

Markkinavalvonnan yhteypisteen Fipointin toiminta on vakiintunut. Markkinavalvonnan yhteistyöryhmä toimi aktiivisesti ja sai hyvää palautetta toimintaan osallistuvilta viranomaisilta. Fipoint perusti markkinavalvonnan yhteistyöryhmään useita alatyöryhmiä ja niiden toiminta on alkanut aktiivisesti. Fipoint jatkoi EU:n markkinavalvontajärjestelmien tunnettavuuden parantamista ja koulutusta Suomen markkinavalvontaviranomaisille.

Keskeinen osa kemikaalituotteiden riskinarviointiin ja hyväksymiseen liittyvää EU-tason työtä ja vaikuttamista tehdään EU:n kemikaaliviraston (ECHA) ja elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) komiteoissa ja työryhmissä. Tukesin asiantuntijat osallistuivat niihin aktiivisesti ja tuottivat niiden työhön aineistoja.

Tukes jatkoi tiivistä yhteistyötä Fimean, Säteilyturvakeskuksen ja Valviran kanssa (ns. FSTV-yhteistyö). Yhteistyötä tehtiin mm. digitaalisten palveluiden, riskitietoisien viranomaistoiminnan, viestinnän, laatutyön ja asiakaslähtöisyyden yhteiskehittämisessä. Lisäksi yhteistyössä tuotettiin kauneuden- ja hyvinvointipalveluiden yhteinen oppimisympäristö sekä vaikuttavan viranomaistoiminnan viitekehys.

Tukes otti vastaan uusia tehtäviä ja kehitti niissä tarvittavaa osaamista

Tukes työskenteli hybridimuotoisesti tehden sekä etä- että läsnätyötä. Tukes jatkoi etävalvontaa, mutta palasi enenevässä määrin myös paikalla tehtäviin tarkastuksiin ja tapaamisiin.

Tukes sai uusia tehtäviä juomavesidirektiivin toimeenpanon myötä. Tukes käynnisti tehtävien haltuunoton asiantuntijoiden rekrytoimisella.

Kaivoslain muutokset tulivat voimaan 1.6.2023 ja toivat Tukesille uusia tehtäviä. Muutosten tavoitteena on lisätä paikallisten tiedonsaantia ja vaikutusmahdollisuuksia sekä vahvistaa ympäristöön vaikuttavien asioiden huomiointia.

1.2.6 Tuloksellisuuden indikaattorit ja mittarit

Taulukko 1 Toiminnallinen tuloksellisuus

SV3: Olemme asiakaslähtöisiä	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma
Indikaattori:				
Asiakastytyväisyys (Asiakaskysely*, asteikko 1-5)	4,0	N/A	>4	3,9
Sähköisten palveluiden toimivuus (Asiakaskysely*, asteikko 1-5)	3,8	N/A	>4	3,8
SV4: Toimimme valmentavasti				
Indikaattori				
Valmentavan viranomaistyön käytäntöjä kehitetään, koulutetaan ja otetaan käyttöön			kyllä	kyllä

*Asiakas- ja sidosryhmäkyselyt toteutetaan vuorovuosin, asiakaskysely vuosina 2021 ja 2023

1.3 Vaikuttavuus

Tukesin toiminta-ajatuksena on tehdä Suomesta turvallisempi elää ja toimia. Tukes edistää tiedolla turvallisuutta ja vaikuttaa siihen, että yritykset ja kuluttajat toimivat vastuullisemmin. Tukes suuntaa toimintaansa riskiperusteisesti käyttäen eri lähteistä kertyvää tietoa riskien tunnistamiseen ja arvioimiseen. Tukes käyttää riskiperusteista lähestymistapaa sekä valvonnan kohdentamisessa että valvontakeinojen valinnassa.

Tukes arvioi onnistumistaan vastuullisen toiminnan edistämisessä mittareilla, jotka kuvaavat yritysten ja toiminnanharjoittajien tekemiä toimia turvallisuuden edistämiseksi sekä kuluttajien ja kansalaisten asennoitumista turvallisuuteen.

Taulukko 2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

SV1: Käytämme tietoa vaikuttavuuden kasvattamiseen	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma
Indikaattori:				
Tukes suuntaa toimintaansa riskiperusteisesti (asiakas- ja sidosryhmäkysely, asteikko 1-5)*	3,8	3,9	3,8	3,9
SV2: Edistämme vastuullista toimintaa				
Indikaattorit:				
Tunnen tuotteeni -oppimisympäristön käyntimäärä (Tunnen tuotteeni -järjestelmä; kpl)	-	380/kk	5 000/v	12 257/v
Kuluttajapalveluiden turvallisuuden tavoitteellisuus, seuranta ja kehittäminen (Tukesin Marek-rekisteri, asteikko 1-5)	3,8	3,7	4	3,7
Hyväksyttävän riskienhallintatason omaavien kemikaali- ja räjähdetuotantolaitosten osuus valvontakohteista*(Tukesin Kemu-rekisteri, %)	71	71	>65	73

Yrityksen itsearvio tehdyistä turvallisuutta edistävästä muutoksista (asiakaskysely, %)**	69	N/A	>71	67
Kansalaiset luottavat teollisuusyritysten ja kaivosten turvalliseen toimintaan (kysely, asteikko 1-5)***	N/A	3,6	>3,5	N/A
Turvallisuus on yksi kuluttajien kriteeri tuotteen tai palvelun valinnassa (kysely, %)**	40	35	>40	N/A
Akkreditointipalvelut ovat kansainvälisesti hyväksyttäviä ja edesauttavat elinkeinoelämän kilpailukykyä: FINAS pysyy kansainvälisissä MLA-sopimuksissa**** (EA:n MLA-sopimus)	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Luottamus ja maine -indeksi (kysely, asteikko 1-5)	3,78	3,78	>3,7	3,7

* Indikaattori kuvaa niiden kohteiden osuutta, joiden vakavia onnettomuuksia koskeva riskienhallinta täyttää säädösten vaatimukset.. Luku perustuu laajamittaisten kemikaalikohteiden, joissa voi tapahtua suuronnettomuus tai muu vakava onnettomuus, tarkastushavaintoihin.

** asiakas- ja sidosryhmäkyselyt toteutetaan vuorovuosin, vuonna 2023 tehtiin asiakaskysely

*** perustuu väestökyselyyn, joka toteutetaan vuorovuosin

**** European Co-operation for Accreditation (EA), Multilateral agreement (MLA); monenkeskinen tunnustamissopimus (EA MLA)

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Tukes seuraa tuottavuutta ja taloudellisuutta suurimmissa suoriteryhmissä, jotka kattavat pääosan Tukesin toiminnasta. Tuottavuudelle ja taloudellisuudelle ei ole asetettu välittömiä tavoitteita.

Taulukko 3 Tuottavuus

Tuottavuus (kpl/http) Panos (henkilötyöpäivä, http) sisältää suoritteen tuottamiseen käytetyn välittömän työajan.	2021 tot	2022 tot	2023 tot
Pätevyyskoe	30,7	47,9	22,9
Kuluttajatuotteiden markkinavalvonta	1,1	1,0	1,4
Kemikaalituoterekisteri-ilmoitus	16,1	25,5	39,1
Toiminnanharjoittaja- ja laitteistoilmoitukset	5,6	6,8	5,8
Teollisten investointihankkeiden luvat ja ilmoitukset	0,5	0,4	0,3
Kaivostoiminnan päätökset	0,2	0,2	0,2
Biosidi- ja kasvinsuojeluainepäätökset	0,2	0,2	0,2
Sähkötuotteiden markkinavalvonta	1,9	1,8	1,3
Akkreditoinnit	0,1	0,1	0,1

Suoritteiden lukumäärien vuosittainen vaihtelu (kts. Taulukko 8 kappaleessa 1.5.1) vaikuttaa taloudellisuus- ja tuottavuustunnuslukuihin, koska kustannuksiin sisältyy myös

kiinteitä kustannuksia, jotka eivät jouta suoritteiden määrän suhteessa ja koska yksittäisiin suoritteisiin liittyvät työmäärät voivat vaihdella hyvinkin paljon.

Pätevyyskokeiden tuottavuuden ja taloudellisuuden tunnuslukujen selkeä heikkeneminen johtui eTentti-alustan uusista sisällöistä, joiden tuottamiseen kului vuonna 2023 sekä aikaa että rahaa. Uutena palveluun tuli kasvinsuojelukouluttajien ja -tutkinnonjärjestäjien peruskoulutus.

Kuluttajatuotteiden markkinaavalvonnan suoritelukumäärät kasvoivat hieman edellisvuodesta, mikä näkyy sekä tuottavuus- että taloudellisuustunnuslukujen paranemisena.

Kemikaalituoterekisteri-ilmoitusten tunnuslukuihin vaikuttaa merkittävästi suoritelukumäärien vuosittainen vaihtelu. Rekisteri-ilmoitusten määrä ei kuitenkaan juurikaan vaikuta Tukesin työmäärään tai kustannuksiin. Vuodesta 2022 ilmoitusten lukumäärä kasvoi noin 700 kappaleella.

Toiminnanharjoittaja- ja laitteistoilmoitusten tuottavuus- ja taloudellisuustunnusluvut heikkenivät edellisvuodesta ennen kaikkea suoritteiden määrällisen vähenemisen vuoksi.

Teollisten investointihankkeiden lupien ja ilmoitusten tuottavuustunnusluku heikkeni hieman ja taloudellisuustunnusluku heikkeni selkeästi edellisvuoteen verrattuna. Tähän vaikutti etenkin lupapäätösten määrän väheneminen. Vihreä siirtymä tulee näkymään Tukesin suoritemäärissä sekä tuottavuus- ja taloudellisuustunnusluvuissa viiveellä. Tarkemmin suoritemäärän vaihtelua on avattu kappaleessa 1.5.1.

Kaivostoiminnan tuottavuustunnusluku pysyi ennallaan ja taloudellisuustunnusluku heikkeni hieman edellisvuodesta. Malminetsintälupahakemusten ruuhkaa saatiin purettua ja vireillä olleiden hakemusten määrä saatiin laskemaan edellisvuodesta. Taloudellisuustunnusluvun heikkenemiseen vaikuttivat etenkin henkilöstövaihdokset, joiden vuoksi perehtymiseen ja perehdyttämiseen kuluu aiempaa enemmän aikaa.

Biosidi- ja kasvinsuojeluainepäätösten tuottavuustunnusluku pysyi ennallaan ja taloudellisuustunnusluku heikkeni hieman edellisvuodesta. Näiden tunnuslukujen muutoksia aiheuttaa etenkin yksittäisten hakemusten laajuudesta riippuva merkittävä työmäärän vaihtelu.

Sähkötuotteiden markkinaavalvonnan tunnusluvut heikkenivät edellisvuodesta selvästi. Tähän vaikutti etenkin suoritteiden runsas väheneminen (-28 %).

Akkreditointipäätösten määrän pieni väheneminen edellisvuodesta vaikutti suoritteiden taloudellisuustunnuslukuun heikentävästi. Osaltaan tunnuslukuihin vaikuttavat myös FINAS-akkreditointiyksikön merkittävät panostukset oman toiminnanohjausjärjestelmänsä kehittämiseen.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 4 Taloudellisuus

Taloudellisuus (€/kpl), panos (€) sisältää välittömät kustannukset sekä osuuden yhteiskustannuksista	2021 tot	2022 tot	2023 tot
Pätevyyskoe	17	11*	21
Kuluttajatuotteiden markkinavalvonta	636	608	439
Kemikaalituoterekisteri-ilmoitus	53	40	25
Toiminnanharjoittaja- ja laitteistoilmoitukset	101	75	83
Teollisten investointihankkeiden luvat ja ilmoitukset	1 310	1 205	1 625
Kaivostoiminnan päätökset	2 672	2 689	2 968
Biosidi- ja kasvinsuojeluainepäätökset	3 368	3 214*	3 342
Sähkötuotteiden markkinavalvonta	500	497*	717
Akkreditoinnit	11 451*	10 919*	12 028

*huomattu laskennan yhteydessä vuoden 2022 tilinpäätöksessä ollut virhe (pätevyyskokeet oli 9, korjattu: 11, biosidi- ja kasvinsuojeluainepäätökset oli 3 219, korjattu: 3 214, sähkötuotteiden markkinavalvonta oli 502, korjattu: 497, akkreditoinnit 2021 oli 11 323, korjattu: 11 451 ja vuonna 2022 oli 10 791, korjattu: 10 919). Havaitut virheet eivät vaikuta tai vaikuttaneet lukujen vertailukelpoisuuteen, muutosten suuntiin tai analyysiin.

Kustannusten kehitys

Tukesin toiminnan kustannukset olivat yhteensä 32 milj. euroa ja kasvoivat edellisvuodesta n. 3,8 milj. euroa. Kustannusten kasvu edellisvuodesta johtui pääosin henkilömäärän ja sitä kautta henkilöstökulujen kasvusta sekä Tukesin tietojärjestelmien kehittämistoiminnan vauhdittumisesta edellisvuosista.

Tukesin kustannusten ja henkilötövuosien jakauma ydinprosesseittain – valvonta, viestintä, tutkimus ja kehittäminen sekä akkreditointi – on esitetty alla olevassa taulukossa 5. Tukipalveluiden ja poissaoloajan henkilötövuosimäärä ja kustannukset on jyvitetty ydinprosesseille.

Tukes on asettanut strategiseksi tavoitteekseen kohdentaa resursseistaan valvontaan 60-70 %, viestintään 10 %, tutkimukseen kehittämiseen 20 % ja akkreditointiin 10 %. Resurssien kohdentaminen onnistui lähes tavoitteen mukaisesti. Kehittämisen osuuden kasvussa näkyy Tukesin suuret panostukset vuonna 2023 käynnissä olleisiin kehittämishankkeisiin.

Taulukko 5 Henkilötyövuosien ja kustannusten jakautuminen ydinprosesseille

Ydinprosessit	2021 htv	2021 1 000 €	2021 osuus kust.%	2022 htv	2022 1 000 €	2022 osuus kust.%	2023 htv	2023 1 000 €	2023 osuus kust.%
Valvonta	162	15 887	61	178	18 475	66	180	19 977	63
Viestintä	30	2 927	11	28	2 758	10	27	2 983	9
Tutkimus ja kehittäminen	39	4 034	16	37	3 760	13	55	5 908	18
Akkreditointi	19	3 035	12	20	3 169	11	18	3 082	10
Yhteensä	250	25 883	100	263	28 162	100	280	31 950	100

1.4.3 Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

Tukesin maksullisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2023 yhteensä 7,8 milj. euroa, joka oli 0,2 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Tukesin maksullisen toiminnan tuotoista 99 prosenttia tuli julkisoikeudellisista suoritteista ja 1 prosentti liiketaloudellisesti hinnoitelluista suoritteista aiempien vuosien tavoin. Tukesin julkisoikeudellisten suoritteiden tuloutus perustui työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021).

Taulukko 6 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, yhteenveto

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	2021 tot	2022 tot	2023 tav	2023 tot
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus	90	83	100	87

Tukesin julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti koheni edellisvuodesta ja oli kokonaisuutena 87. Kustannusvastaavuustavoitetta ei saavutettu. Kustannusvastaavuus parani edellisvuodesta hieman. Tukesin julkisoikeudellisten suoritteiden maksullisen toiminnan tulot kasvoivat 216 000 eurolla, kun erilliskustannukset kasvoivat vain 48 000 euroa. Lisäksi julkisoikeudellisiin maksullisiin suoritteisiin vyörytetyt tukitoimintojen kustannukset laskivat 60 000 euroa ja toimintaan kohdistetut poistot 180 000 euroa.

Liiketaloudellisin perustein määriteltujen maksujen tulokertymä oli yhteensä 80 000 euroa (57 000 euroa vuonna 2022). Tämä ei ylitä erillisen kustannusvastaavuuslaskelman laatimisvelvoitteen alarajaa.

Tukesin yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot vuonna 2023 olivat 6 000 euroa, joka ei ylitä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman laatimisvelvoitteen alarajaa. Tukesille kertyi yhteistoiminnan kustannusten korvauksia toisilta kirjanpitoyksiköiltä sekä

kansainvälisestä viranomais- ja EU-yhteistyöstä yhteensä 437 000 euroa. Edellisvuonna vastaavista eristä kertyi 296 000 euroa. Merkittävämpänä muutoksena edellisvuoteen verrattuna oli Tukesille vuosiksi 2023-2024 annetun Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman Pohjoismaisen kemikaali-, ympäristö- ja terveystyöryhmän (NKE) hankekoordinaattoritehtävä, jota hoitaa Tukesissa yksi henkilö täysipäiväisesti.

Tukesilla kilpailulain 30 §:n tarkoittaman toiminnan tuotot FINASin järjestämistä standardikoulutuksista olivat vuodelta 2023 17 775 euroa (16 710 euroa vuonna 2022). Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kustannuslaskennan periaatteet on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 18.

Taulukko 7 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET (1000 euroa)	2023 tot	2023 tav	2022 tot	2021 tot
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	7 746	7 000	7 530	7 455
Tuotot yhteensä	7 746	7 000	7 530	7 455
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2		3	1
Henkilöstökustannukset	3 305		3 280	3 191
Vuokrat	3		2	0
Palvelujen ostot	1 268		1 346	1 291
Muut erilliskustannukset	288		187	82
Erilliskustannukset yhteensä	4 866	3 900	4 818	4 564
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	3 456		3 516	3 246
Poistot	571		751	492
Korot	0		0	0
Muut yhteiskustannukset	0		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	4 027	3 100	4 267	3 738
Kokonaiskustannukset yhteensä	8 893	7 000	9 085	8 303
Kustannusvastaavuus (tuotot- kustannukset)	-1 146	0	-1 555	-847
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0	0
Kustannusvastaavuus-%	87	100	83	90

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tukes seuraa suurimpien suoriteryhmiä volyymejä, kustannuksia ja tuottavuutta (ks. edellä kohta 1.4.1 ja taulukko 3 sekä kohta 1.4.2, taulukko 4).

Taulukko 8 Suoritteiden määrä suurimmissa suoriteryhmissä

Suoritteet (kpl)	2021 tot	2022 tot	2023 tot
Pätevyyskoe	1 767	3 454*	3 324**
Kuluttajatuotteiden markkina- ja laatuvalvonta	1 132	1 251	1 448
Kemikaalituoterekisteri-ilmoitukset	11 574	13 547	14 248
Toiminnanharjoittaja- ja laitteistoilmoitukset	6 199	7 738	7 004
Teollisten investointihankkeiden luvat ja ilmoitukset	303	335	195
Kaivoslain mukaiset päätökset	329	324	337
Biosidi- ja kasvinsuojeluainepäätökset	349	338	335
Sähkötuotteiden markkina- ja laatuvalvonta	2 339	2 123	1 538
Akkreditoinnit	240	253	223

* Vuoden 2021 ja 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska vuonna 2022 järjestelmään lisättiin sähköturvallisuustutkinnot.

** Vuoden 2023 lukuun tullut uusina suoritteina kasvinsuojelukouluttajien ja -tutkinnonjärjestäjien peruskoulutus

Pätevyyskoe

Pätevyystutkinnot ovat Tukesin eTentti-oppimisympäristöllä saatavissa digitaalisina. Sähköturvallisuustutkinnot digitalisoitiin vuonna 2022, mutta tutkinnot toteutetaan vielä läsnätilaisuuksina yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kuluttajatuotteiden markkina- ja laatuvalvonta

Kuluttajatuotteiden markkina- ja laatuvalvonnan suoritemäärän kasvu johtui reaktiivisten, toimenpiteitä edellyttävien valvontatapauksien määrän kasvulla.

Kemikaalituoterekisteri-ilmoitukset

KemiDigi-järjestelmän kemikaalituoterekisteriin toiminnanharjoittajilta tulleiden ilmoitusten määrä jatkoi kasvuaan (n. 700 ilmoitusta enemmän). Ilmoituslukumäärien nousua selittää mm. nikotiinipussien siirtyminen lääkelain alaisuudesta kemikaalilainsäädännön piiriin alkuvuodesta 2023. Nikotiinipusseista tehtiin yli 300 kemikaali-ilmoitusta.

Toiminnanharjoittaja- ja laitteistoilmoitukset

Kylmäaineliikkeiden sekä sähköurakointi- ja laitteistoilmoitusten lukumäärät säilyivät edelleen korkeana verrattuna vuoteen 2021. Tähän vaikuttivat edelleen yhteiskunnan sähköistyminen ja energiajärjestelmien muutoshankkeet. Ilmoitukset käsiteltiin ripeästi ja

pääosin reilusti alle Tukesin käsittelyaikatavoitteiden. Tähän on vaikuttanut oleellisesti järjestelmäkehitys.

Teollisten investointihankkeiden luvat ja ilmoitukset

Teollisiin energiajärjestelmiin liittyviä kiireellisiä lupia ja ilmoituksia tuli vireille edellisvuotta vähemmän, ja vireille tulleiden hakemusten ja päätösten määrä laski. Hakemusmäärään vaikuttaa myös se, että vihreään siirtymään liittyvät hankkeet ovat vielä suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa. Suunnittelu- ja valmisteluvaihe näkyy Tukesissa ympäristövaikutusten arviointia ja maankäyttöä koskevien lausuntomäärien kasvuna sekä vihreään siirtymään liittyvien ennakkoneuvottelujen määrän kasvuna. Hankkeiden valmistelun eteneminen tulee näkymään myös Tukesissa vireille tulevissa hakemusmäärissä.

Kaivoslain mukaiset päätökset

Kaivoslain mukainen lupakäsittely oli aikaisempien vuosien tasolla. Eniten päätöksiä tehtiin malminetsintään ja kullanhuuhdontaan liittyvissä asioissa. Kaivos- ja malminetsintälupahakemukset on kyetty käsittelemään pääosin asiakkaan hankeaikataulussa, mutta kullanhuuhdontalupia ei. Käsittelyajat ovat pitkiä ja vireillä olevien asioiden suuren määrän, kaivoslain muutosten toimeenpanon sekä henkilöstöresursseissa tapahtuneiden äkillisten muutosten vuoksi ne ylittävät Tukesin käsittelyaikatavoitteet. Kaivoslakiuudistuksessa Tukesille osoitettiin lisää resursseja kaivosasioiden käsittelyyn, ja tähän liittyvät rekrytoinnit on toteutettu. Joillakin malminetsintäyhtiöillä on vireillä monia hakemuksia samanaikaisesti laajoille alueille. Tukes on valvonnassaan keskustellut yhtiöiden kanssa niiden suunnitelmista ja resursseista toteuttaa samanaikaisesti useita malminetsintähankkeita tehokkaasti. Lupakäsittely on edelleen ruuhkautunut. Kaivosasioihin liittyviä hakemuksia oli vuoden 2023 lopussa vireillä yhteensä 705 kappaletta (688 kpl vuoden 2022 lopussa). Hakemusruuhkan purkamiseksi on asetettu erillinen kehittämisprojekti.

Sähkötuotteiden markkinavalvonta

Sähkötuotteiden markkinavalvonnan suoritelukumäärien väheneminen vuonna 2023 selittyy pääosin henkilöresurssien vähenemisellä ja vaihtuvuudella sekä IT-hankkeen vaatimalla resurssipanostuksella.

Biosidi- ja kasvinsuojeluainepäätökset

Biosidivalmisteiden lupapäätöksiä valmistui ennätysmäärä, noin 25 % enemmän kuin aiempina vuosina. Aiemmin syntynyttä lupahakemusjonoa saatiin hyvin purettua. Lupaprosesseja on kehitetty ja työn tukemiseksi on otettu käyttöön sähköisiä työkaluja.

Kasvinsuojeluaineiden lupahakemusten käsittely on edelleen viivästynyt. Syynä viiveelle on riskinarvioinnin ja lupavalmistelujen vaatiman lisääntyneen työmäärän ja uusien tehtäväkokonaisuuksien ja menettelyiden muuttumisen lisäksi henkilöstön vaihtuminen. Myös EU-tuomioistuimen päätös poikkeuslupiin liittyen johti tiukentuneeseen tulkintaan poikkeuslupien myöntämisen edellytyksistä. Tämä vaati aktiivista vuoropuhelua sekä poikkeuslupien hakijoiden kanssa että muiden jäsenmaiden viranomaisten kesken, jotta tulkintalinja saatiin mahdollisimman yhdenmukaiseksi.

Kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden riskinarviointityössä edettiin EU:n arviointiohjelman ja työlle asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja haastavia tehoainearviointeja saatiin lähetettyä Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselle (EFSA). Myös REACH-asetuksen mukainen aineiden arviointityö eteni Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) CoRAP-toimintasuunnitelman mukaisesti.

Akkreditoinnit

FINASin akkreditoimien toimijoiden lukumäärä on pysynyt melko pitkään samalla tasolla. Akkreditoitujen palvelujen (esimerkiksi analyysit, tarkastukset ja sertifiointit) volyymi kasvaa edelleen. Vaikka uusia akkreditoituja toimijoita tulee vuosittain lisää, samanaikaisesti tapahtuu myös akkreditoitujen organisaatioiden yhdistymisiä yrityskauppojen johdosta.

Vuonna 2023 FINASissa tehtiin kaikkiaan 223 päätöstä. Akkreditointipäätöksiin sisältyvät akkreditointia hakeneiden uusien toimijoiden akkreditointipäätökset (7 päätöstä) ja akkreditoitujen toimijoiden neljän vuoden välein tehtävät uudelleenakkreditointipäätökset (49 päätöstä). Akkreditointipäätösten muutospäätöksiin sisältyvät muun muassa akkreditoitujen toimijoiden pätevyysalueen muutokset, esimerkiksi menetelmäpäivitykset, laajennukset ja supistukset.

Kuluttajapalveluiden valvonta

Tukes otti kuluttajapalveluiden valvonnassa käyttöön uuden, kuulemiseen ja määräykseen perustuvan toimintatavan puuttuvien asiakirjojen ja tietojen saamisen osalta. Muutos jämäköitti valvontaa ja lisäsi annettujen päätösten ja määräysten lukumäärää.

Mittauslaitteiden valvonta

Aluehallintovirastojen kanssa yhteistyössä tehty mittauslaitteiden käytön valvonta on palautunut normaalitasolle maan laajuisesti. Valvonnan kohteena olleet mittauslaitteet ovat pääosin täyttäneet vaatimukset. Kaupan vaaioissa on ollut havaittavissa lisääntyntä määräaikaismennuksen tekemättä jättämistä, ja erityisenä haasteena on vaakojen taaraus.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Asiakas- ja sidosryhmätyytyväisyys

Tukes säilytti paikkansa kymmenen luotetuimman julkishallinnon organisaation joukossa T-Media Oy:n toteuttamassa julkishallinnon Luottamus&Maine 2023 -tutkimuksessa. Hallinto, talous, palvelut sekä vastuullisuus ovat kansalaisten näkemysten mukaan Tukesin vahvuuksia. Kehittämiskohteeksi arvioitiin innovaatiot ja uudistumiskyky.

Tukes teetti vuonna 2023 asiakastutkimuksen. Tutkimus on seuranta soveltuvin osin vuosina 2014, 2017, 2019 ja 2021 toteutetuille tutkimuksille. Vuoden 2023 tutkimuksen kysymysasettelu muutettiin vastaamaan Tukesin uudistettua strategiaa.

Asiakaat pitävät Tukesia asiantuntevana ja luotettavana viranomaisena. Tukesin kokonaisarvosana oli 3,9 (asteikko 1-5, vuonna 2021: 4,0). Tukesin maineen arvosana

4,1 (asteikko 1-5) säilyi ennallaan edelliseen tutkimuskertaan nähden. Suositelutodennäköisyysindeksi (NPS) laski hieman edelliseen tutkimuskerrasta ollen 39 (vuosi 2021: 42).

Tutkimuksen mukaan parhaiten (arviot 4,2 - 4,3 asteikolla 1-5) onnistuneita tekijöitä olivat asiakkaiden mielestä yhteistyön sujuvuus, henkilökunnan asiantuntevuus ja ammattitaito sekä tieto- ja faktapohjainen toiminta. Myös Tukesin toiminnan oikeudenmukaisuus sai hyvän arvion (4,0 asteikolla 1-5). Kehittymistä kaivataan toimijoiden kilpailukyvyyn tukemisessa, yhteistyön rakentajan roolissa eri toimijoiden välillä sekä innovatiivisessa toiminnan kehittämisessä (arviot 3,2 - 3,4 asteikolla 1-5).

FINAS kartoittaa asiakastytyväisyyttä jatkuvaperusteisesti toimeksiantokohtaisesti toteutettavilla asiakaskyselyillä. Kyselyssä on numeeristen vastausten, asteikolla 1-5, lisäksi mahdollisuus antaa kirjallista palautetta. Saatua palautetta analysoidaan FINASissa systemaattisesti ja palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Numeeristen vastausten keskiarvo vuonna 2023 oli 4,3. Tulos on erittäin hyvä. Vuonna 2023 toteutettiin suurempi asiakastytyväisyyskysely asiakkaille. Sen perusteella 82 % FINASin asiakkaista koki akkreditoinnin olevan hyödyllinen oman toiminnan ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta. Asiakkaat myös kokivat, että heidän asiansa käsitellään ajallaan: keskiarvo 4,2 asteikolla 1-5.

Tietojen hyödyntämisen edistäminen

Työ- ja elinkeinoministeriö toteutti hallinnonalallaan digikypsyyden itsearviointikyselyn. Tukesin digikypsyyden arvio oli 3,3 asteikolla 1-5. Arvio oli samalla tasolla kuin hallinnonalan kokonaisarvo. Tukesin itsearvio oli hieman alempi kuin kahdella edellisellä itsearviointikerralla. Digikypsyysarviossa mitataan kymmentä digikypsyyden osatekijää. Parhaimmaksi osa-alueeksi Tukesissa arvioitiin organisaatio ja kulttuuri (3,7) ja eniten kehittämistä vaativaksi alueeksi tieto (2,8).

Tukes selkeytti arkkitehtuuriaan ja otti käyttöön ICT-kehittämisen mallin.

Tukes jatkoi tietöalustan kehittämistä ja liitti siihen uusia tietoa tuottavia järjestelmiä tietöjohtamisen edistämiseksi. Tietöalusta toteutetaan pilvipohjaisena ja raportoinnin visualisointiin käytetään PowerBI-järjestelmää.

Tukes laati tekoälyn hyödyntämisen edistämiseksi pelisäännöt tekoälyn käytölle. Tekoälyn hyödyntämisen edistäminen jatkuu vuonna 2024.

Palveluprosessien kehittäminen

Tukes jatkoi TukesDigi-kehitysohjelmaa, jolla kehitetään ja digitalisoidaan Tukesin palveluprosesseja. Tukes arvioi palveluidensa digitalisointiastetta valtiovarainministeriön YritysDigi-hankkeessa kehitetyllä digiasteen määrittelyasteikolla. Mittaria sovelletaan Tukesin palveluiden koko käsittelyprosessiin mukaan lukien Tukesin sisäiset käsittelyprosessit. Tämän mittaustavan mukainen digitalisaatioaste pysyi suunnilleen edellisen vuoden tasolla 81%. Tämä johtui siitä, että uusia palveluiden kehittämishankkeita ei valmistunut. Toisaalta Tukes laajensi digitalisoitavien palveluiden alaa lisäämällä kehityssuunnitelmaan eräitä aikaisempia palvelulomakkeita.

Tukes käynnisti kaksi laajaa palvelujärjestelmien uudistushanketta. Järjestelmät toteutetaan pilvipohjaisina:

- Markkinavalvonta-alustan (Manta) kehittäminen aloitettiin. Mantassa tullaan käsittelemään kaikki tuotteiden markkinavalvontaan ja kuluttajapalveluiden valvontaan liittyvät asiat. Manta rakennetaan yhteiskäyttöiseksi niin, että myös muiden markkinavalvontaviranomaisten on mahdollista liittyä siihen. Mantan kehittämisessä olivat mukana Säteilyturvakeskus (STUK) ja Suomen ympäristökeskus (Syke). Manta kattaa tällä hetkellä noin 80-90 tuotealuetta/-sektoria/-säädöstä. Kehittäminen jatkuu vuonna 2024.
- UNTO-toiminnanohjausjärjestelmän kehittäminen aloitettiin. UNTO on FINAS-akkreditointipalvelun toiminnanohjausjärjestelmä ja kehitystyö jatkuu toiminnan ja prosessien tehostamiseksi ja uudistamiseksi. Raportointia kehitetään järjestelmäkehityksen yhteydessä.

Tukes toteutti jatkokehitystä käytössä oleviin digitaalisiin palvelujärjestelmiinsä:

- Toiminnanharjoittaja- ja laitteistotietojärjestelmän (Tola) toiminnallisuuksia kehitettiin sähkö- ja hissiturvallisuusasioissa. Sähköiseen asiointiin lisättiin sähköturvallisuuteen liittyvät onnettomuusilmoitukset. Ilmoituskäsittelyn seuranta uudistettiin reaaliaikaiseksi. Tukes otti Tola-järjestelmän käyttöön kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajien sekä kasvinsuojelukouluttajien ja tutkinnonjärjestäjien lupien hakemisessa. Järjestelmä on valmis otettavaksi käyttöön myös tuholaiistorjunnan alan toimijoiden rekisteröinnissä.
- Valvonta- ja lupa-asioiden käsittelyjärjestelmää (Vallu) edelleen kehitettiin kemikaaliturvallisuusasioissa: maa- ja biokaasun käytönvalvojailmoitusten asiointi- ja käsittely digitalisoitiin. Vallu-järjestelmä on yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriön yhteiseen Luvat ja valvonta -palvelualustaan. Painelaiterekisterin (Parek) ja kaivosasioiden rekisterin uudistaminen viivästyi suunnitellusta. Niiden kehittäminen jatkuu vuonna 2024.
- eTentti-tutkintojärjestelmä ja avoin oppimisympäristö: Tukes jatkoi sähköturvallisuustutkinnon digitalisointia. Avoimeen oppimisympäristöön julkaistiin vaihteittain peruskoulutusaineistoja vastuuhenkilöille. Lisäksi Tukes tuotti alustalle kemikaali- ja prosessiturvallisuuteen liittyviä ajankohtaisia koulutusvideoita ja -aineistoja.
- Tunnen tuotteeni -oppimisalustan uudistamisen Tukes aloitti pedagogisesta näkökulmasta. Sitä laajennetaan kattamaan kaikki Tukesin toiminta-alueet, ja jatkossa oppimisympäristö on nimeltään Tukes kampus.

Tukesin päätöksistä tehdyt valitukset

Tukesin päätöksistä tehtiin 35 valitusta hallinto-oikeuteen. Suurin osa valituksista koski kaivoslain mukaisia lupapäätöksiä. Neljästä hallinto-oikeuden ratkaisusta valitettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Yksi Tukesin päätöstä koskeva ihmisoikeusvalitus on

käsiteltävänä YK:n lapsen oikeuksien komiteassa sekä taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komiteassa, ja Tukes antoi jälkimmäistä koskevan lisälausunnon. Laillisuusvalvontaviranomaisille tehtiin kolme kantelua Tukesin toiminnasta.

Turun hallinto-oikeus antoi päätöksen ensimmäisessä FINAS-akkreditointipalvelujen päätöstä koskevassa valitusasiassa. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Helsingin hallinto-oikeus antoi ennakkotapausluonteisen ratkaisun valitusasiassa, joka koski kasvinsuojeluaineen luvan uusimisen hyväksymättä jättämistä. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen, mutta muutti Tukesin päätöksessä asetettuja siirtymäaikoja. Hallinto-oikeuden päätöksellä vahvistettiin, että osana kasvinsuojeluaineen lupaedellytysten täyttymistä koskevaa harkintaa Tukes voi tukeutua EFSA:n päätelmiin uusimpana tieteellisenä tietona luokituksen oikeellisuuden tai riittävyuden arvioimiseksi.

Turun hallinto-oikeus palautti Tukesille uudelleen käsiteltäväksi päätöksen, joka koski painelaiterekisteriin kohdistuvaa tietopyyntöä. Tukes ratkaisi asian uudelleen ja myös uudesta päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen. Apulaisoikeuskansleri antoi Tukesille kantelun johdosta huomautuksen siitä, ettei tietopyynnön käsittelyssä noudatettu julkisuuslain ja hyvän hallintotavan vaatimuksia ja että painelaiterekisterin ylläpitoa oli laiminlyöty. Painelaiterekisterin ja sitä koskevien säädösten kehittämistarpeista on keskusteltu useassa yhteydessä Tukesin ja työ- ja elinkeinoministeriön kesken. Painelaiterekisterissä olevat puutteet eivät ole vaarantaneet valvonnan toteuttamista.

Laadunhallinta

Tukes edelleenkehitti prosesseja ja niiden toimintakuvauksia toiminnan kehittämiseksi ja sujuvoittamiseksi. Kehitystyö jatkuu tulevina vuosina, jolloin pääpaino on strategisten painopisteiden huomioiminen ja sisällyttäminen prosesseihin.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.6.1 Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti

Tukesin henkilömäärä kasvoi talousarviossa osoitettujen määrärahalisäysten mukaisesti. Henkilötyövuosien määrä oli 279 htv. Vuoden aikana Tukes käynnisti 32 julkista hakua, joissa rekrytoitiin 36 henkilöä. Harjoittelijoita rekrytoitiin 12. Tukes käytti useassa rekrytoinnissa apuna Palkeiden rekrytointipalvelua, ja siitä saatu palaute oli hyvää.

Tukes kehitti henkilöstön osaamista koulutussuunnitelman ja Ammattitaito Tukesissa -mallin pohjalta. Erityisesti oli esillä tarve kyberturvallisuusosaamiseen sekä henkilöstön valmiuksiin hyödyntää data-analytiikkaa ja tekoälyä. Näitä edistettiin sisäisillä valmennuksilla ja kokeiluilla. Tukes osallistui valtionhallinnon yhteiseen Taisto-tietoturvaharjoitukseen ja otti käyttöön koko henkilöstölle tarkoitetun Hoxhunt-tietoturvakoulutuksen. Lisäksi Tukes panosti tiiminvetäjävalmiuksien ja viestintätaitojen kehittämiseen.

Tukes otti käyttöön valtionhallinnon yhteisen hankintaosaamisen itsearviointityökalun. Itsearvioinnin avulla hankintatoimeen osallistuvat avainhenkilöt arvioivat hankintaosaamisen nykytilaa ja tarpeita Tukesissa.

Taulukko 9 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

SV5: Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma
Indikaattorit:				
- Rohkea toiminnan uudistaminen* (Asiakas- ja sidosryhmäkysely, asteikko 1-5)	3,5	3,4	>3,5	3,5
- Innovaatiokyvykkyyssindeksi (VMBaro, asteikko 1-5)	3,9	4,0	>4	4,0
- Johtajuusindeksi (VMBaro, asteikko 1-5)	3,6	3,6	>3,6	3,6
- Kokonaistytyytyväisyys (VMBaro, asteikko 1-5)	3,7	3,8	3,8	3,7

*Asiakas- ja sidosryhmäkyselyt toteutetaan vuorovuosin, asiakaskysely vuosina 2021 ja 2023. Vuoden 2023 asiakaskyselyssä kysymys muutettiin uudistetun strategian vuoksi muotoon "Tukes uudistaa toimintaansa asiakkaitaan kuunnellen".

1.6.2 Tukesin henkilöstöä koskevia tunnuslukuja

Taulukko 1010 Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnuslukuja

Henkilöstörakenne	2021	2022	2023	muutos, %
Henkilöstömäärä, lkm	252	277	289	4,3
- miehet	92	103	102	-1,0
- naiset	160	174	187	7,5
Henkilötyövuodet	250,3	262,8	279,3	6,3
Keski-ikä, v	48,2	47,6	47,4	-0,4
- miehet	47,3	46,4	47,1	1,5
- naiset	48,7	48,3	47,6	-1,5
Vakinaiset, lkm / %	227/90	244/88	242/84	-0,8
- miehet	83/37	90/37	92/38	2,2
- naiset	144/63	154/63	150/62	-2,6
Määräaikaiset, lkm / %	25/10	33/12	47/16	42,4
- miehet	9/36	13/39	10/21	-23,1
- naiset	16/64	20/61	37/79	85,0
Kokoaikaiset, lkm / %	247/98	266/96	274/95	3,0
- miehet	92/37	99/37	99/36	0,0
- naiset	155/63	167/63	175/64	4,8
Osa-aikaiset, lkm / %	5/2	11/4	15/5	36,4
- miehet	0/0	4/36	3/20	-25,0
- naiset	5/100	7/64	12/80	71,4

Taulukko 11 Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset	2021	2022	2023	muutos, %
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	(83,2)* 81,9	80,9	80,4	-0,6
Tehdyn työajan palkkojen osuus työvoimakustannuksista, %	(67,2)* 65,0	63,5	62,9	-0,9
Tehdyn työajan palkkojen osuus palkkasummasta, %	(79,4)*78,2	76,8	76,3	-0,6
Kokonaistyövoimakustannukset, milj. €/v	17,0	18,3	20,9	12,1
Välilliset työvoimakustannukset, milj. €/v	5,6	6,2	7,7	13,8
Välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista, %	(48,7)* 54,0	(51,6)** 57,5	58,9	2,4

*Korjattu vuoden 2021 tarkentuneilla TAHTI-luvuilla

**Korjattu vuoden 2022 tarkentuneilla TAHTI-luvuilla

Taulukko 12 Työhyvinvointi

Työhyvinvointi	2021	2022	2023	muutos, %
Sairauspoissaolot, työpä / htv	4,0	6,0	6,8	13,4
Sairauspoissaolot kalenteripäivinä, pv/htv	5,2	8,2	9,7	18,3
Työkyvyttömyyseläköityminen ¹ , %	0,0	0,0	0,0	0
Lähtövaihtuvuus, %	(5,4)* 7,4	4,0	4,3	7,5
Tulovaihtuvuus, %	(12,0)* 4,5	2,8	10,6	
Työterveyshuolto, €/htv	393	486	519	6,7
Työkunnon ja työtyytyväisyyden edistäminen, €/htv	692	682	697	2,2
Kokonaistyötyytyväisyys, naiset / miehet	3,7/3,7	3,8/3,9	3,7/3,7	-2,6/-5,1

¹ Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä

*Korjattu vuoden 2021 tarkentuneilla TAHTI-luvuilla

Taulukko 13 Osaaminen

Osaaminen	2021	2022	2023	muutos, %
Koulutustasoindeksi	6,7	6,6	6,6	0,1
Koulutustasoindeksi, naiset/miehet	6,7/6,6	6,6/6,6	6,6/6,8	-0,8/1,9
Koulutus, €/htv	(628)* 2 033	1 857	2 288	23,2
Koulutus, työpä/htv	(5,2)*5,4	5,3	6,2	18,6

*Korjattu vuoden 2021 tarkentuneilla TAHTI-luvuilla

Tukes laatii vuosittain erillisen henkilöstötilinpäätöksen.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Tukes on osittain nettobudjetoitu virasto, jonka rahoituksesta 90 % muodostuu talousarviossa myönnetystä määrärahasta. Vuonna 2023 Tukesin käytettävissä ollut kokonaisrahoitus oli 39,3 milj. euroa.

Vuonna 2023 Tukesin käytettävissä oleva kokonaisrahoitus muodostui Tukesin toimintamenomomentille osoitetusta talousarviomäärärahasta, edellisvuodesta siirtyneistä toimintamenomomentin määrärahoista, toimintamenomomentille tuloutettavan maksullisen toiminnan tuloista ja yhteistoiminnan kustannusten korvauksista, valtioneuvoston kanslian myöntämästä määrärahasta, ympäristöministeriön osoittamista määrärahoista kuluvalta vuodelta sekä edellisvuodelta siirtyneistä ympäristöministeriön osoittamista määrärahoista. Tukesin käyttävissä oleva kokonaisrahoitus oli 1,8 milj. euroa edellisvuotta suurempi, josta 0,8 milj. euroa johtui siirtyneiden siirtomäärärahojen kasvusta ja 1,0 milj. osin uusiin tehtäviin ja osin olemassa olevien tehtävien ruuhkanpurkuun myönnettyistä määrärahalisäyksistä. Tukesin nettobudjetoidut tulot kasvoivat yhteensä 0,2 milj.

Taulukko 14 14 Kokonaisrahoitus

Kokonaisrahoitus, määrärahat (1000 €)	2021	2022	2023	osuus %
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	26 129	29 088	31 766	80,9
- Tukesin toimintamenot	21 706	22 865	23 301	
- ed. vuodelta siirtynyt	4 198	6 223	6 927	
- TEM:n ja VM:n tuottavuusmääräraha	225	0	0	
- Hallinnonalan digitalisaation kehittäminen	0	0	1 538	
Ympäristöministeriön hallinnonala	3 351	3 724	2 693	6,9
- toimintamenot	1 771	1 953	836	
- ed. vuodelta siirtynyt	1 581	1 771	1 857	
VM, osaamisen kehittäminen ja hankerahoitus	9	0	0	
VNK, EU:n kansalliset asiantuntijat		46	59	0,2
Nettobudjetoidut ulkoiset tulot	4 829	4 579	4 757	12,1
- maksullisen toiminnan tuotot	4 472	4 283	4 321	
- projekti- ja muut kustannusten korvaukset	357	296	435	
YHTEENSÄ	34 319	37 437	39 275	100

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Tukesin toimintamenot (32.01.08)

Tukesin toimintamenomomentin määräraha vuonna 2023 oli 23 301 000 euroa (2022: 22 865 000). Merkittävimpinä muutoksina määrärahan mitoituksessa edellisvuoteen verrattuna olivat 250 000 euron korotus jo edellisvuonna annettuun 250 000 euron lisäykseen vihreän siirtymän investointien lupamenettelyjen vauhdittamiseen, 200 000 euron korotus jo edellisvuonna annettuun 200 000 euron lisäykseen biosidiasetuksen ja kasvinsuojeluaineasetuksen toimeenpanotehtävien hoitamiseen, 160 000 euron lisäys kaivoslain toimeenpanoon liittyviin tehtäviin, 255 000 euron lisäys juomavesidirektiivin toimeenpanoon sekä 240 000 euroa tiettyjen markkinavalvontatehtävien rahoituksen siirtymisestä YM:n momentilta Tukesin toimintamenomomentille ja toisessa lisätalousarviossa myönnetty 541 000 euron lisäys palkkausten tarkistuksiin. Merkittävimpinä toimintamenomomentille tehtyinä vähennyksinä olivat 500 000 euron siirto TEM:n digitalisaation kehittämisen momentille sekä matkustussäästönä momentille kohdennettu 200 000 euron vähennys.

Vuoden 2023 talousarviomäärärahaa Tukes käytti 18,9 milj. euroa sekä edellisvuodelta siirtynyttä määrärahaa 6,9 milj. euroa eli yhteensä 25,1 milj. euroa. Vuodelle 2024 määrärahaa siirtyi 5,2 milj. euroa. Vuonna 2023 päivitettyjen tulevien vuosien suunnitelmien mukaan Tukesin tehtävien hoitamiseen ja käynnissä oleviin kehittämishankkeisiin laskettujen resurssitarpeiden perusteella siirtyvä siirtomääräraha käytetään loppuun vuoden 2025 aikana.

Toimintamenomomentille nettoutettiin ulkoisia tuloja 4,8 milj. euroa, mikä oli 0,2 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Maksullisen toiminnan osalta tulot kasvoivat 40 t euroa. Nettoutettavat ulkoiset tulot ovat pääosin kemikaalirekisteri-ilmoitusten tuloja (0,9 milj. euroa) sekä FINASin akkreditointipäätösten tuloja (3,0 milj. euroa).

Toimintamenomomentille tuloutettiin muina tuottoina liikenne- ja viestintäministeriön ja Traficomin kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti vaarallisten aineiden kuljetuksen valvontatehtävistä 130 000 euroa edellisvuoden tavoin.

Taulukko 15 15 Nettoutetut tulot suoriteryhmittäin

Tukes, nettoutetut tulot suoriteryhmittäin (1 000 euroa)	2021 tot	2022 tot	2023 tav	2023 tot
Kemikaalirekisteri-ilmoitukset	969	862	865	865
FINAS-akkreditointipäätökset	3 161	2 966	2 950	2 952
FINAS-liiketaloudelliset tuotot	45	53	50	63
Kasvinsuojeluaineiden ja biosidien arviointien korvaukset	299	404	650	442
Projekti- ja muut yhteishankkeiden tuotot	357	296	291	436
Muihin suoriteryhmiin kuuluvien tulojen tileistäpoistoja	-2	-1	0	-1
Nettoutetut tulot yhteensä	4 828	4 579	4 806	4 757

Ympäristöministeriön toimintamenot, Eräät korvaukset (35.01.01.08)

Ympäristöministeriö osoitti Tukesin käytettäväksi vuodelle 2023 määrärahaa 836 000 euroa. Tämän lisäksi vuodelta 2022 siirtyneitä määrärahoja oli käytettävissä 1 857 000 euroa. Yhteensä tilivuonna oli käytettävissä 2 693 000 euroa (vuonna 2022: 3 724 000 euroa). Määrärahaa käytettiin yhteensä 1,9 milj. euroa. Vuoden 2023 määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 806 277 euroa. Vuoden 2022 määrärahaa peruttiin 130,58 euroa.

Tukesin tulomomentti (12.32.20)

Tulomomentille tuloutetaan Tukesin maksullisen toiminnan tulot lukuun ottamatta kemikaalirekisteri-ilmoituksia ja akkreditointipalveluita sekä sitä osaa biosidien ja kasvinsuojeluaineiden tuloista, joka nettoutetaan toimintamomentille. Tulomomentille tuloutetaan myös tuotevalvonnan hankinta- ja testauskulojen korvaukset.

Tulomomentille arvioitiin kertyvän tuloja alun perin 3,7 milj. euroa. Tuloarviota korotettiin lisätalousarviossa 75 000 eurolla kaivoslain muutoksen johdosta varausjärjestelmän lupamaksuista syntyvien tulojen mukaisesti. Tuloja kertyi tilivuoden aikana 3,7 milj. euroa. Edellisvuoteen verrattuna kasvua oli etenkin kaivostoiminnan tuloissa (0,2 milj. euroa).

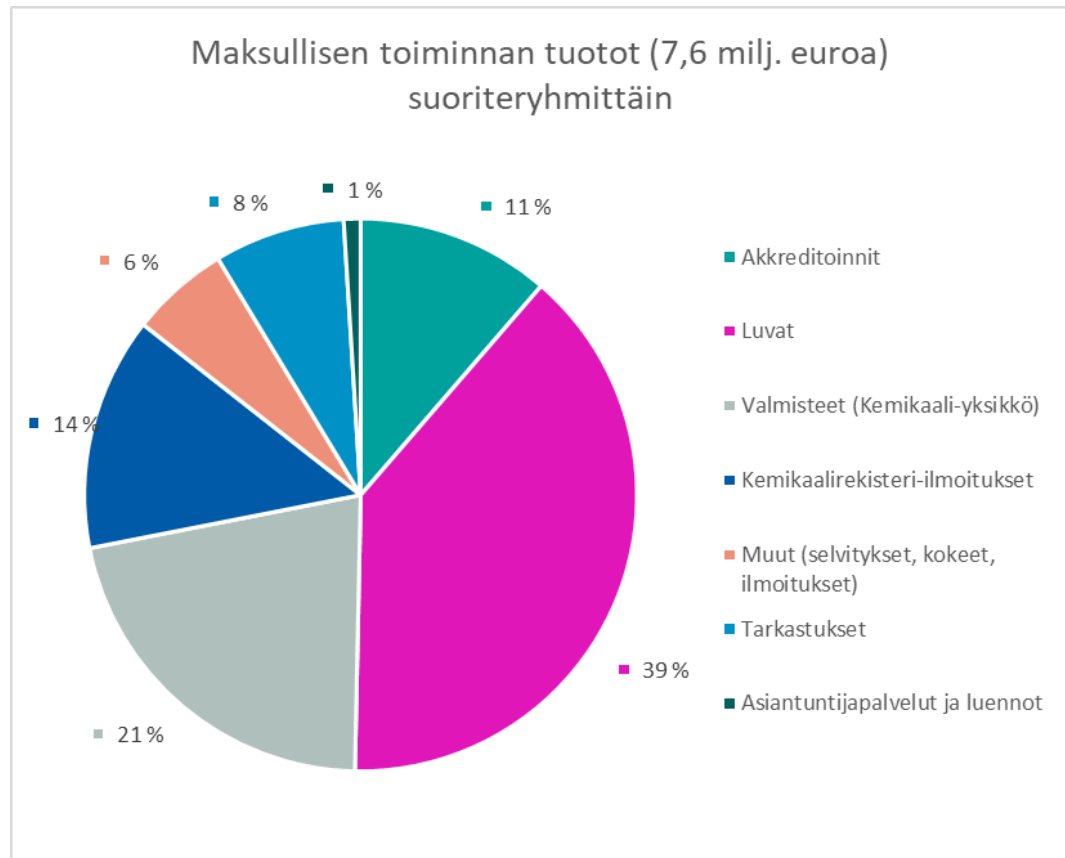
Taulukko 16 16 Tulomomentin 12.32.20 tulot suoriteryhmittäin

Tukesin tulomomentti, tulot suoriteryhmittäin (1 000 euroa)	2021 tot	2022 tot	2023 tav	2023 tot
Maksullisen toiminnan tulot/julkisoikeudelliset suoritteet				
- Prosessiturvallisuus (kemikaali, nestekaasu, maakaasu, räjähteet)	974	1 019	1 000	983
- Kemikaalien turvallisuus (pakkaus, merkinnät, CLP, kosmetiikka)	5	3	5	31
- Kaivostoiminta	894	1 062	1 154	1 268
- Sähkölaitteistot, hissit, jalometalli	327	342	350	324
- kylmälaiteliikkeit, painelaitteet	0	295	250	299
- Kasvinsuojeluaineet	483	323	610	455
- Biosidit	124	255	250	122
Maksullisen toiminnan tulot/julkisoikeudelliset suoritteet yhteensä	2 807	3 300	3 619	3 482
Maksullisen toiminnan tulot/liiketaloudelliset	22	22	0	18
Korvaukset tuotevalvonnan hankinta- ja testauskuluista	125	172	200	158
Korkotulot, saatavien poistot yms.	10	8	0	8
Tulot kaikki yhteensä	2 962	3 502	3 819	3 665

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat vuonna 2023 yhteensä 11,4 milj. euroa (2022 9,2 milj. euroa), niistä 68 % oli maksullisen toiminnan tuottoja. Maksullisen toiminnan 7,8 milj. euron tuotoista (2022: 7,6 milj. euroa) 87 prosenttia kertyi elinkeinoelämältä.

Kaavio 1: Maksullisen toiminnan tuottojen jakauma suoriteryhmittäin 2023

Toiminnan kulut yhteensä olivat 34,8 milj. euroa, ja ne nousivat edellisvuodesta 5,2 milj. euroa.

Suurin kuluerä olivat henkilöstökulut, yhteensä 20,8 milj. euroa eli noin 60 prosenttia kaikista Tukesin kuluista. Henkilöstökulut kasvoivat henkilöstömäärän kasvun sekä mm. yleiskorotusten myötä edellisvuodesta 2,2 milj. euroa.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut olivat aiempien vuosien tavoin 0,2 milj. euroa.

Palvelujen ostot olivat 10,5 milj. euroa ja kasvoivat edellisvuodesta 2,6 milj. euroa. Palvelujen ostoista ICT-menoja oli 2,8 milj. euroa eli n. 26 %. Ostoihin sisältyy myös ICT-palvelujen ostot Valtorilta. Toiseksi eniten, 2,2 milj. euroa, palvelujen ostoista oli asiantuntija- ja tutkimuspalveluja.

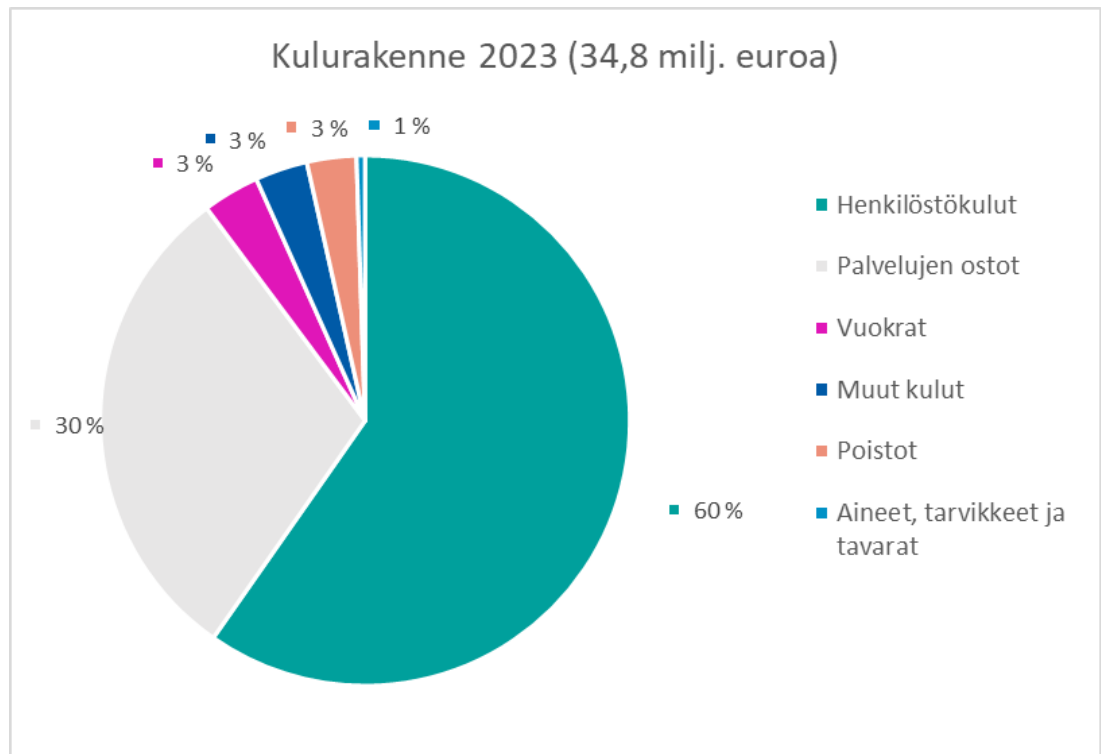
Vuokrat olivat yhteensä 1,2 milj. euroa ja muut kulut 1,1 milj. euroa. Muut kulut kasvoivat edellisvuodesta 0,4 milj. euroa. Tämä johtui etenkin pandemian jälkeisestä matkustuksen lisääntymisestä.

Tietojärjestelmäkehityksestä johtuva poistojen pari vuotta jatkunut merkittävä kasvu taittui. Poistoja kirjattiin vuonna 2023 1,1 milj. euroa (2022: 1,2 milj. euroa).

Rahoitustuottoja kertyi noin 11 t euroa (2022: 5 t euroa) ja rahoituskuluja noin 0,3 t euroa (2022: 100 euroa).

Arvonlisäverokulut kasvoivat menojen kasvun myötä 2,0 milj. euroon, kun ne vuotta aiemmin olivat 1,3 milj. euroa. Arvonlisäverotuottoja kertyi 17 t euroa (2022: 15 t euroa).

Kaavio 2: Tukesin kulurakenne 2023

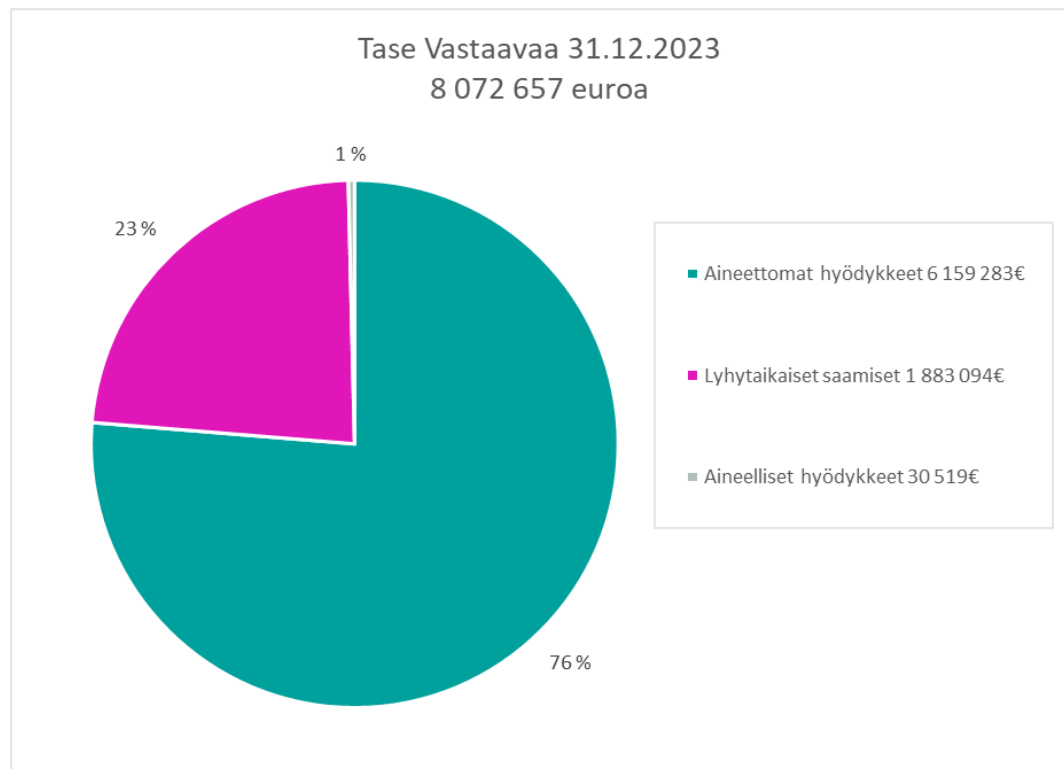

1.7.4 Tase

Taseen loppusumma 31.12.2023 oli 8,1 milj. euroa, ja se kasvoi vuoden 2022 tilinpäätöksestä 2,0 milj. euroa.

Merkittävin ero taseen vastaavaa-puolella edellisvuoteen nähden oli osana aineettomia hyödykkeitä olevien ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen kasvaminen 4,1 milj. euroon (2022: 1,3 milj. euroa). Merkittävä kasvu johtui vuonna 2023 käynnissä olevista ja edelleen vuonna 2024 jatkuvista poikkeuksellisen suurista tietojärjestelmähankkeista. Muut pitkävaikutteiset menot puolestaan laskivat 2,0 milj. euroon (2022: 3,1 milj. euroa).

Kaavio 3: Taseen vastaavaa erät 31.12.2023

Edelliseen vuoteen verrattuna oma pääoma kasvoi 0,7 milj. euroa ja oli 1,0 milj. euroa. Vieras pääoma kasvoi edellisvuodesta 1,3 milj. euroa ja oli 7,1 milj. euroa. Vieraan pääoman kasvu johtui osto- ja siirtovelkojen sekä muiden lyhytaikaisten velkojen kasvusta.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tukesin taloussäännössä on annettu yleiset määräykset sisäisestä valvonnasta. Sen mukaan sisäinen valvonta toteutetaan niin, että valvonnan näkökohdat otetaan huomioon osana Tukesin normaaleja johtamisprosesseja.

Tukesin johtoryhmä seuraa säännöllisesti tulostavoitteiden toteutumista. Sen osana tarkastellaan toimintaan liittyviä riskejä ja hallintakeinojen riittävyyttä. Tukes tunnistaa ja arvioi toiminnan riskejä osana toiminnan ja talouden suunnittelua, projektitoimintaa, valmiussuunnittelua ja työsuojelutoimintaa. Merkittäviä riskejä ja poikkeamia seurataan johtoryhmätyöskentelyssä ja tarvittaessa ryhdytään välittömiin toimiin.

Tukesin johto arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa käyttäen valtiovarainministeriön suosituksen mukaista kansainväliseen COSO 2013 -malliin perustuvaa arviointikehikkoa. Vuoden 2023 lopussa toteutetussa arvioinnissa kehittämiskohteina nousi esiin muun muassa 1) koko Tukesin tai usean organisaatioyksikön yhteisten osaamistarpeiden huomioiminen rekrytointien suunnittelussa, 2) prosessien omistajuuden selkeyttämistarve ja 3) dokumentoinnin puute riskienhallinnassa. Arvioinnin perusteella ulkoisen toimintaympäristön muutosten

seurannassa ja analysoinnissa on havaittavissa selkeä parannus aiempiin vuosiin verrattuna ja lisäksi viestintäkeinot tunnistettiin vahvuudeksi.

Tukes jatkoi tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvien asiakokonaisuuksien edelleen kehittämistä. Erityistä huomiota kiinnitettiin a) pilvipalveluna toteutettavien tietojärjestelmien turvallisuuteen laatimalla tietoturvallisuuden vaatimuskehikko, joka huomioi järjestelmien koko elinkaaren b) henkilötietojen käsittelyyn kehittämällä palveluiden käyttöönottovaiheessa tehtävien henkilötietojen vaikutustenarviointien mallia.

Tukes asetti ilmoittajansuojelulain mukaisen käsittelyryhmän (kaksi henkilöä ja heille kaksi varahenkilöä), jotka hoitavat tehtävää osana muita tehtäviään.

Tukes käynnisti kahden vuoden mittaisen kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittämishankkeen. Hankkeen tavoitteena on muun muassa laatia Tukesille riskienhallintapolitiikka ja riskienhallintamalli, selkeyttää riskienhallinnan vastuita ja prosessien omistajuuksia sekä tiivistää yhteistyötä eri riskilajeista vastaavien henkilöiden välillä. Tukes nimitti riskienhallintapäällikön vetämään hanketta ja asetti riskienhallintaverkoston tukemaan tavoitteiden saavuttamista.

Myyntilaskujen oikeellisuudesta nousi muutamia tarkastushavaintoja vuonna 2022 Valtiontalouden tarkastusviraston toteuttamassa maksullisen toiminnan teema-tarkastuksessa. Vuonna 2023 Tukesissa tuli käyttöön hyvityslaskujen sekä julkisoikeudellisten suoritteiden hinnastosta poikkeavien myyntilaskujen hyväksyntä-kierto, joka osaltaan vähentää myyntilaskutuksen virheitä.

Tukes jatkoi henkilöstön ennakointikyvykkyyden kehittämistä koulutusten ja harjoitusten avulla. Toimintaympäristön muutoksia kuvattiin tulossopimusvalmistelun yhteydessä PESTELE-viitekehikseen luokiteltuna. Toimintaympäristön muutoksia koskeva tulevaisuustieto otettiin huomioon myös tulossopimusvalmistelun yhteydessä päivitetystä keskeisten riskien yhteenvedossa.

Tukesin sisäisen valvonnan arvioidaan olevan toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden asianmukaisella tasolla.

1.9 Arviointien tulokset

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi Tukesista ulkoisen arvioinnin alkuvuodesta 2022. Tukes otti arvioinnin havainnot huomioon strategiauudistuksessaan samana vuonna. Toimenpidesuosituksen toimeenpano on integroitu osaksi strategian toimeenpanoa, ja se jatkui eri muodoissaan vuoden 2023 aikana.

Tukes teki vuoden aikana viisi sisäistä auditointia oman toimintansa arvioimiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Sisäiset auditoinnit kohdistuivat muun muassa etätarkastusmenetelmiin, valvonnan näytteiden elinkaaren hallintaan ja pienhankintoihin.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Tukesin toiminnassa ei ole todettu Tukesin varoihin liittyviä väärinkäytöksiä tai rikoksia.

Tukesin virkamiestä syytettiin syksyllä 2023 Pirkanmaan kärjäoikeudessa törkeästä virka-aseman väärinkäyttämisestä. Syytteet liittyivät virkamiehen vuonna 2020 kaivosyhtiölle antamaan lausuntoon. Lausunto koski Oriveden kaivoksen turvallisuutta ja kaivoksen lupamääräysten vastaisen kaatopaikan (ns. jätelouhoksen) tyhjentämiseen liittyviä riskejä työntekijöille. Kärjäoikeus hylkäsi kaikki virkamiestä koskevat syytteet. Kärjäoikeuden tuomio on lainvoimainen.

Tukes otti vuoden alussa käyttöön prosessin ilmoittajansuojelulain mukaisten ilmoitusten käsittelemiseksi ja avasi uuden sisäisen ilmoituskanavan henkilöstölle väärinkäytöksistä ilmoittamiseksi. Tukesissa ei tehty sisäisiä väärinkäytösilmoituksia vuoden 2023 aikana.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätös 2023

2 Talousarvion toteumalaskelma

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	15 543,21	17 334	17 333,56	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	15 543,21	17 334	17 333,56	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	4 094 565,11	3 819 131	3 664 711,45	-154 419,13	96
12.32.20. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot	3 501 934,52	3 819 000	3 664 580,87	-154 419,13	96
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	592 630,59	131	130,58	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	4 110 108,32	3 836 464	3 682 045,01	-154 419,13	96

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös2023	Vertailu Talousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	46 302,80	59 454	59 453,60		59 453,60	0,00	0,00	59 453,60	59 453,60	0,00
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	46 302,80	59 454	59 453,60		59 453,60	0,00		59 453,60	59 453,60	
23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot	46 302,80	59 454	59 453,60		59 453,60	0,00		59 453,60	59 453,60	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	24 178 367,56	26 720 551	21 542 005,32	5 178 545,56	26 720 550,88	0,00	6 926 618,66	31 766 046,66	26 587 501,10	5 178 545,56
32.01.08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (nettob) (S2)	22 865 000,00	23 301 000	18 132 454,44	5 168 545,56	23 301 000,00	0,00	6 926 618,66	30 227 618,66	25 059 073,10	5 168 545,56
32.01.10. Digitalisaation kehittäminen (S3)		1 538 428	1 528 428,00	10 000,00	1 538 428,00	0,00		1 538 428,00	1 528 428,00	10 000,00
32.01.10.07. Hallinnonalan digitalisaation kehittäminen		1 538 428	1 528 428,00	10 000,00	1 538 428,00	0,00		1 538 428,00	1 528 428,00	10 000,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	1 313 367,56	1 881 123	1 881 122,88		1 881 122,88	0,00				
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	1 989 037,53	927 524	121 246,86	806 276,82	927 523,68	0,00	1 857 278,72	2 693 278,72	1 886 871,32	806 276,82
35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot (nettob) (S2)	1 953 000,00	836 000	29 723,18	806 276,82	836 000,00	0,00	1 857 278,72	2 693 278,72	1 886 871,32	806 276,82
35.01.01.08. Eräät korvaukset (KPY)	1 953 000,00	836 000	29 723,18	806 276,82	836 000,00	0,00	1 857 278,72	2 693 278,72	1 886 871,32	806 276,82
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	36 037,53	91 524	91 523,68		91 523,68	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	26 213 707,89	27 707 528	21 722 705,78	5 984 822,38	27 707 528,16	0,00	8 783 897,38	34 518 778,98	28 533 826,02	5 984 822,38

Turvallisuus-ja kemikaaliviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää tällä liitteellä.

3 Tuotto- ja kululaskelma

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2023-31.12.2023		1.1.2022-31.12.2022	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	7 820 521,92		7 604 644,17	
Muut toiminnan tuotot	<u>3 617 691,56</u>	11 438 213,48	<u>1 597 270,13</u>	9 201 914,30
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	180 250,81		205 000,23	
Henkilöstökulut	20 811 910,70		18 586 705,12	
Vuokrat	1 207 460,56		1 117 099,69	
Palvelujen ostot	10 482 370,00		7 841 304,81	
Muut kulut	1 115 106,30		671 742,27	
Valmistus omaan käyttöön (-)	0,00		-8 550,97	
Poistot	<u>1 052 631,91</u>	<u>-34 849 730,28</u>	<u>1 213 310,85</u>	<u>-29 626 612,00</u>
JÄÄMÄ I		-23 411 516,80		-20 424 697,70
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	11 074,33		4 765,48	
Rahoituskulut	<u>-349,58</u>	10 724,75	<u>-1 287,67</u>	3 477,81
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,00		3 000,00	
Satunnaiset kulut	<u>-4 714,00</u>	<u>-4 714,00</u>	<u>-6 097,69</u>	<u>-3 097,69</u>
JÄÄMÄ II		-23 405 506,05		-20 424 317,58
JÄÄMÄ III		-23 405 506,05		-20 424 317,58
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	17 333,56		15 543,21	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-1 966 918,98</u>	<u>-1 949 585,42</u>	<u>-1 344 357,40</u>	<u>-1 328 814,19</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-25 355 091,47</u>		<u>-21 753 131,77</u>

4 Tase

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tase – Vastaavaa

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	2 033 373,93		3 079 615,55	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>4 125 908,90</u>	6 159 282,83	<u>1 291 577,19</u>	4 371 192,74
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	9 432,50		1 647,50	
Kalusteet	0,00		2 625,29	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>21 086,00</u>	<u>30 518,50</u>	<u>21 086,00</u>	<u>25 358,79</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		6 189 801,33		4 396 551,53
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 872 777,01		1 655 718,97	
Siirtosaamiset	36,80		0,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>10 280,33</u>	1 883 094,14	<u>5 170,72</u>	1 660 889,69
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-238,49</u>	<u>-238,49</u>	<u>-229,78</u>	<u>-229,78</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		1 882 855,65		1 660 659,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>8 072 656,98</u>		<u>6 057 211,44</u>

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tase - Vastattavaa

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-601 352,97		-601 352,97	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	871 100,76		1 541 083,92	
Pääoman siirrot	26 036 585,48		21 083 148,61	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-25 355 091,47</u>	951 241,80	<u>-21 753 131,77</u>	269 747,79
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	1 602 037,54		1 209 196,25	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	479 108,30		425 041,75	
Edelleen tilitettävät erät	454 565,12		409 782,03	
Siirtovelat	4 213 639,53		3 738 196,97	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>372 064,69</u>	<u>7 121 415,18</u>	<u>5 246,65</u>	<u>5 787 463,65</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		7 121 415,18		5 787 463,65
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>8 072 656,98</u>		<u>6 057 211,44</u>

5 Liitetiedot

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1.

Budjetoitinkäytäntö on sama kuin aikaisempina vuosina.

2.

Ulkomaanrahan määräiset velat on muunnettu euroiksi maksupäivän kurssia käyttäen.

Ulkomaanrahan määräisiä saamisia ei ollut vuoden vaihteessa.

3.

Tilinpäätöksen laadinnassa käytetyissä arvostus- ja jaksotusperiaatteissa ja -menetelmissä ei ole tapahtunut muutoksia edellisvuosiin nähden.

4.

Aikaisempiin vuosiin ei kohdistu merkittäviä tuotto- tai kulueriä eikä virheiden korjauksia.

5.

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa.

6.

Tilinpäätösvuoden jälkeen ei ole tapahtunut olennaista ilmoitettavaa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.01.08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttomenot	28 573 045,26		25 916 191,38		31 084 736,94				32 842 810,04	
	Bruttotulot	5 708 045,26		7 783 736,94		7 783 736,94				7 783 736,94	
	Nettomenot	22 865 000,00	23 301 000	18 132 454,44	5 168 545,56	23 301 000,00	0,00	6 926 618,66	30 227 618,66	25 059 073,10	5 168 545,56
35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttomenot	1 953 000,00		29 723,18		836 000,00				1 887 841,32	
	Bruttotulot	0,00								970,00	
	Nettomenot	1 953 000,00	836 000	29 723,18	806 276,82	836 000,00	0,00	1 857 278,72	2 693 278,72	1 886 871,32	806 276,82

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
35. Ympäristöministeriön hallinnonala		130,58
Vuosi 2022		130,58
35.01.01.08. Eräät korvaukset (KPY)	130,58	
Pääluokat yhteensä		130,58
Vuosi 2022		130,58

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2023	2022
Henkilöstökulut	17 357 727,88	15 531 092,74
Palkat ja palkkiot	17 086 911,14	15 320 989,35
Tulosperusteiset erät	7 757,00	4 826,00
Lomapalkkavelan muutos	263 059,74	205 277,39
Henkilösivukulut	3 454 182,82	3 055 612,38
Eläkekulut	3 114 434,13	2 767 227,20
Muut henkilösivukulut	339 748,69	288 385,18
Yhteensä	20 811 910,70	18 586 705,12
Johdon palkat ja palkkiot, josta	677 924,83	659 989,17
- tulosperusteiset erät	7 757,00	4 826,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 480,00	1 680,00
Johto	1 200,00	1 440,00
Muu henkilöstö	280,00	240,00

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet	tasapoisto			
1120 Ostetut valmishjelmistot ja tietojärjestelmät		5 vuotta	20 %	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto			
1140 Itsevalmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät		5 vuotta	20 %	0 %
125 - 126 Koneet ja laitteet	tasapoisto			
1255 ICT-laitteet		3 vuotta	33,33	0 %
1256 Toimistokoneet ja -laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet		5 vuotta	20,00	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
127 Kalusteet				
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
1280 Taide-esineet		ei poistoaikaa		

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	114 Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet 119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	5 897 525,68	1 291 577,19	7 189 102,87
Lisäykset	0,00	2 834 331,71	2 834 331,71
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2023	5 897 525,68	4 125 908,90	10 023 434,58
Kertyneet poistot 1.1.2023	-2 817 910,13	0,00	-2 817 910,13
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-1 046 241,62	0,00	-1 046 241,62
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2023	-3 864 151,75	0,00	-3 864 151,75
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	2 033 373,93	4 125 908,90	6 159 282,83

	125-126 Koneet ja laitteet	Aineelliset hyödykkeet 127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	32 950,00	33 356,79	21 086,00	87 392,79
Lisäykset	11 550,00	0,00	0,00	11 550,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2023	44 500,00	33 356,79	21 086,00	98 942,79
Kertyneet poistot 1.1.2023	-31 302,50	-30 731,50	0,00	-62 034,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-3 765,00	-2 625,29	0,00	-6 390,29
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2023	-35 067,50	-33 356,79	0,00	-68 424,29
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	9 432,50	0,00	21 086,00	30 518,50

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 097 889,25	1 151 021,04	0,00	0,00	0,00	1 151 021,04

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	1 097 889,25	1 151 021,04	0,00	0,00	0,00	1 151 021,04

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

TUOTOT

Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	17 775,00
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	0,00
Tuotot yhteensä	17 775,00

KOKONAISKUSTANNUKSET

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00
Henkilöstökustannukset	779,39
Vuokrat	0,00
Palvelujen ostot	0,00
Muut erilliskustannukset	0,00
Erilliskustannukset yhteensä	779,39

Tukitoimintojen kustannukset	694,86
Poistot	4,7
Korot	0,00
Muut yhteiskustannukset	0,00
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	699,56

Kokonaiskustannukset yhteensä **1 478,95**

TULOS **16 296,05**

Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki 0,00

TULOS HINTATUEN JÄLKEEN **16 296,05**

Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki 0,00

Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista:

Kilpailullisen toiminnan erilliskustannukset perustuvat työaikakirjausten perusteella tehtyihin jakopalkkoihin sekä suoraan kyseiselle toiminnolle kohdistettuihin ostoihin.

Toiminnolle kohdistetut yleiskustannukset on laskettu Tukesin yhdenmukaisin kustannuslaskennan periaattein: tukitoimintojen kustannusten ajurina toimivat toiminnolle kohdistuneet välittömät henkilöstökustannukset, poistoiksi kohdistetaan mahdolliset suoraan kyseiselle toiminnolle kuuluvat poistot sekä henkilöstökustannusten perusteella vyörytetty osuus yhteisistä poistoista.

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 15. helmikuuta 2024

Pääjohtaja

Kimmo Peltonen

Johtaja

Annika Kutilainen

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.